

Vaertlinck *contact*

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw - Willebroek

Vaertlinck *contact*

Abonnement: 20 euro door storting op ondervermeld rekeningnummer

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Secretariaat

Vaertlinck vzw | p.a. René Pattyn | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek

Contact

tel. GSM 0477 266 537 | rene.pattyn@telenet.be | www.vaertlinck.be

Praktische gegevens

Ondernemingsnummer 881 351 205

IBAN BE94 7512 0635 5214 | BIC AXABBE22

Erkende culturele vereniging Willebroek: culw083

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen

Bestuursleden

Annie Van Dessel (Voorzitter)

Jan Peeters (Ondervoorzitter)

Gust Van Auwenis (Ere-voorzitter)

René Pattyn (Secretaris)

Guido Van Humbeeck (Penningmeester)

Leon Bernaerts

Emiel Geens

Natalie Geuens

Rik Van der kriecken

Vaertlinck vzw is lid van

Koninklijke Vereniging voor Natuur- & Stedenschoon vzw

Colofon

Op de cover

De Kerkstraat te Tiselt anno 1930.

Een straatbeeld dat verdwenen is in mei 1940, toen de Belgische soldaten de brug over de vaart lieten ontploffen om de Duitse troepen tegen te houden, werd niet alleen de brug maar ook de Kerkstraat met daarin, de volksbeenhouders van J. Op de Heyde, en het café "St. Sebastien", met naast het café het snoepwinkeltje van Fikske Colpin, in een grote puinhoop herschapen.

Editie

Jaargang 15 | nr. 2 | april-mei-juni 2020

Werken mee aan dit nummer

René Pattyn
Annie Van Dessel
Natalie Geuens
Leon Bernaerts
Jan Peeters
Rik Van der kriecken

Vormgeving

Natalie Geuens

Eindredactie

Annie Van Dessel
René Pattyn

Verantwoordelijke uitgever

Annie Van Dessel
Voorzitter
Tisseltsesteenweg 92
B-2830 Willebroek

Redactieadres

Molenweg 24
B-2830 Willebroek
info@vaertlinck.be
www.vaertlinck.be

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten of beeldmateriaal kan slechts gebeuren mits schriftelijke toelating van de auteur en vermelding van het tijdschrift Vaertlinck Contact, jaargang en nummer. Elke auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.

Voorwoord

Beste lezer

Het jaar 2020 werd heel goed ingezet.

Maar het zal in de geschiedenisboeken verdwijnen als het "Corona-jaar".

Sinds 14 maart is ons Documentatiecentrum gesloten.

En het blijft ontoegankelijk tot zeker 30 juni 2020.

We houden u via Facebook en website op de hoogte van een eventuele heropening.

Heel wat maatregelen werden genomen om deze nieuwe ziekte in te perken. De eerste dagen werd er nogal lacherig mee omgegaan, tot de ernst begon door te dringen.

Als reactie gingen mensen massaal aan het hamsteren.

China, Italië en Spanje werden als eersten zwaar getroffen.

Daarna was er verspreiding over heel Europa en de wereld.

Hoe het verder zal gaan en wanneer de noodtoestand wordt opgeheven moeten we afwachten. Zelfs het uitgeven van ons tijdschrift verloopt door de situatie niet vlekkeloos.

Ook wij kunnen voor onderzoekwerk nergens terecht, uitgenomen digitaal. Toch blijven we naarstig verder werken, maar hopen wel op uw begrip voor eventuele vertragingen.

Wij willen u enkele aangename uurtjes bezorgen met deze 2de uitgave van dit jaar. Veel snuffel en leesplezier.

Het beste wat we u kunnen wensen? Bescherm uzelf en blijf gezond!

De redactie

Inhoud

Valken en koningen	02
De schepen van De Naeyer & Cie	04
Dierenprocessen in vervlogen tijden	06
De almanak voor 1861 (deel II)	09
What's in the name Schaerlaeckens?	13
Gemeentebestuur van Blaasveld anno 1930	15
Oud en nieuw	17
Kasteel "Den Berg"	18
Slotenmaker ... een oud beroep?	21
Het snoepwinkeltje van 'Mieke Pin'	23
La Prévoyance Sociale	25
Eigenaardige kronkel van de Burgerlijke Stand?	26
Een verontrustend artikel in een krant	27
Niet meer van deze tijd!?	28
Voornamen (deel 11)	30
Willebroekse advertenties uit de jaren 50 - 60	31
Een beeld uit vervlogen tijden!	32
Ere-en steunende leden	33

Valken en koningen

De geschiedenis van de valkenjacht

Deze jachtsport werd in 2010 opgenomen in de UNESCO Werelderfgoedlijst, maar wordt al millennia beoefend. De valkerij ontstond in Azië en werd in de middeleeuwen een populaire jachtsport in Europa.

Valkenjacht werd een statussymbool en was voorbehouden aan de adel.

De eerste mensen die op jacht gingen met getrainde roofvogels leefden in Centraal-Azië. De daar gelegen vlakten zaten vol met klein wild en de nomaden zochten naar middelen om effectief op deze beestjes te jagen. De steppevolkeren van Centraal-Azië waren bedreven ruiters en gebruikten paarden om op groter wild te jagen. Paarden waren echter niet snel genoeg om op klein wild te kunnen jagen, aangezien veel knaagdieren gemakkelijk in een hol weg konden schieten. Daarom begonnen ze met het trainen van valken en andere roofvogels om te jagen. Al snel verspreidde dit gebruik zich in Azië en Afrika. Omstreeks de 3e eeuw voor Christus bereikte deze jachtmethode ook Europa.

Valkenjacht in Europa

Het zou echter nog lange tijd duren voordat het jagen met roofvogels aansloeg. De jacht werd in het eerste millennium na Christus voornamelijk bedreven met honden en pas rond de tijd van de kruistochten (1071-1291) nam de valkerij toe in Europa. Zo raakte de Heilige Roomse keizer Frederik II tijdens de kruistochten in het Midden-Oosten in de ban van de roofvogeljacht. Hij bracht een aantal valkeniers en haviken mee terug, waarna het gebruik zich snel verspreidde naar Frankrijk, Engeland en Scandinavië.

Keizer Frederik II

Koningssport

De valkerij bleef voorbehouden aan de adel en de koningshuizen. Het groeide uit tot de favoriete sport van veel vorsten en heersers. Onder meer Hendrik VIII van Engeland, prins Maurits van Oranje en de Franse koning Lodewijk XIV stonden bekend om hun liefde voor de valkenjacht. De valken en haviken kregen dan ook vaak grote, luxueuze stallen toegekend, net zoals de paarden. De meeste vorsten hadden hun eigen valkeniers, die uitsluitend voor hen werkten. De valkenier had dan ook een zeer goed betaald beroep.

De jacht

Aanvankelijk probeerden de valkeniers met steeds grotere vogels te jagen. Ze dachten dat een grotere vogel namelijk meer klein wild zou vangen en er werd dus ook gejaagd met adelaars. Uiteindelijk bleek dat de slechtvalk de snelste vogel was en die werd dan ook zeer populair in de valkenjacht. Jagers namen soms ook uilen mee op jacht, als lokvogel. De uil trok andere vogels aan zoals andere uilen, kraaien en eksters, die de uil probeerden te plagen. Hierop vloog de slechtvalk uit, die snel korte metten maakte met de andere vogels.

Afname

Een aantal veranderingen zorgden voor de afname van de valkenjacht in Europa. Zo veranderde de uitvinding van geweren en buksen de jachtsport zelf, waarbij er minder behoefte was aan jachtdieren. Politieke omwentelingen zoals de Franse Revolutie (1789) brachten bovendien de val van de adel teweeg, wat minder jacht als gevolg had. Ook begon het landschap tijdens de Industriële Revolutie er anders uit te zien en waren er steeds minder grote landbouwgronden waarop gejaagd kon worden.

De valkerij is echter niet in zijn geheel verdwenen en wordt door sommigen nog steeds beoefend.

Zo hebben we in Willebroek onze eigen valkenier. Bij mooi weer kan je Ludo P. ontmoeten op straat, al wandelend met zijn getrainde valk op de hand.

Ludo P. en zijn valk in juli 2017

Ludo gaf heel graag een waarschuwing mee.

Schaf u niet 'zomaar' deze edele vogel aan. Je moet ernstig en degelijk overwegen dat de africhting wel heel wat inspanning en kundigheid vraagt. Er bestaan verenigingen die je kunnen helpen en waar je kan leren hoe je met deze edele vogel moet omgaan, dan pas is succes verzekerd.

Bronnen: Jesse Fokke/Ludo P.
Bewerking en foto's Annie Van Dessel

De schepen van de “Anciens Etablissements De Naeyer & Cie”

Wij vonden drie contracten (kopieën) van de aankoop door De Naeyer uit Willebroek van drie vaartuigen.

In de verslagen van de Raad van Bestuur van de “Anciens Etablissement De Naeyer & Cie” van dinsdag 5 juni 1917 (Procès verbal de la réunion du Conseil d’Administration du mardi 5 juin 1917) vonden we onder de hoofding in marge “Achat de bateaux” hetgeen volgt:

“De enorme verhoging van de vrachtprijzen en de moeilijkheid van het vinden van gepaste vaartuigen voor het vervoer van steenkolen van uit de haven van Charleroi (Bassin de Charleroi) is bekendgemaakt aan de Beheerraad in de loop van de vergadering van 5 juni 1917, terzelfder tijd werd de beslissing tot aankoop van twee schepen reeds aangekondigd.

Er werd beslist geen twee, maar drie schepen, aan te kopen ook de namen van schepen kende men toen al.

1. De boot “Maurice”, 300 ton voor de gemiddelde prijs van 13 250 Belgische frank.
2. De boot “Clara”, 305 ton voor 13 250 Belgische frank en
3. De boot “Ommeganck”, 300 ton voor 11 000 Belgische frank.

Over de eerste twee schepen kon men onmiddellijk beschikken en midden de maand vaarden ze af naar Couillet, richting van de steenkoolkaaien van Marcinelle.

Het derde schip is nog niet ter hand gesteld, het was vertrokken naar Mariemont. Na het lossen in Mariemont kwam het in het bezit van De Naeyer.

De Kohlen Zentrale had reeds mondeling de nodige toelating gegeven te laden in Couillet, maar er diende nog gewacht te worden op de schriftelijke bevestiging van die autoriteit.”

De inhoud van de contracten was in het Frans gesteld:

“COPIE
Entre les soussignés:

*Monsieur Eugène Herbosch, Rue de la loi, 44, Anvers, d'une part et les "Anciens Etablissements De Naeyer & Cie", d'autre part, est convenu ce qui suit:
 Le premier soussigné vend au second soussigné qui déclare accepter, un bateau en bois nommé "MAURICE" immatriculé à Ruhrort le 30 Mai 1904 sous le N° 574, avec mât, chaloupe et inventaire tel qu'il se trouve en ce moment amarré aux Bassins d'Anvers.
 Ce bateau n'est pas réquisitionné.
 Le prix de vente est de frs 13.250 (treize mille deux cent cinquante francs) paiement au comptant.
 Le bateau est à la disposition des acheteurs à partir du 26 Avril, date à laquelle les frais de batelier etc. incombent également à ces derniers.
 Ainsi fait en double à Willebroeck, le 25 Avril 1917.*

*Le Vendeur,
 (a) Eug. Herbosch*

*Les Acheteurs
 Anciens Etablissements De Naeyer
 à Willebroeck
 Le Secrétaire Général Un Directeur Général
 (a) F. Mertens (a) A. Petsalys »*

Vrije vertaling van één van de contracten:

Tussen ondergetekenden :

Mijnheer Eugène Herbosch, Wetstraat 44, Anwerpen, van de ene zijde en de Anciens Etablissements De Naeyer & Cie, van de andere zijde is overeengekomen wat volgt:

De eerste ondergetekende verkoopt aan de tweede ondergetekende, die aanvaardt, een houten schip met de naam MAURICE, geregistreerd in Ruhrort, onder nr 574, met mast, een sloep en inventaris op dit moment aangemeerd in de Haven van Antwerpen.

Dit schip is niet opgevorderd.

De verkoopprijs is 13.250 frank (dertienduizendtweehonderdvijftig frank), contant te betalen.

Het schip is ter beschikking van de kopers van af 26 april, datum waarop de kosten van de boot, enz. voldaan zijn door de kopers.

Gedaan (in dubbel) te Willebroek, 25 april 1917.

De Verkoper,
 (a) Eug. Herbosch

De Kopers,
 Anciens Etablissements De Naeyer
 te Willebroek
 De secretaris-generaal Een directeur-generaal
 (a) F. Mertens (a) A. Petsalys

Een tweede schip werd aangekocht onder dezelfde voorwaarden, ook met sloep met de naam CLARA, geregistreerd in Parijs op 24 maart 1900 onder het nummer 967. Contract ondertekend te Willebroek op 25 april 1917.

Tenslotte een derde schip met dezelfde specifieke voorwaarden nl de OMMEGANCK, ingeschreven 16 januari 1900 onder nr 318, geïnspecteerd in Wyneghem. De verkoopprijs was 11 000 frank. Contract werd ondertekend te Willebroek op 18 mei 1917.

De samensteller van dit artikel nam contact op met het MAS (Museum aan de Stroom). We kregen antwoord van de heer Waander Devillé, conservator maritieme collectie MAS.

Hij schreef: "Zoals ik de overeenkomst lees gaat het om een houten schip 'Ommeganck', compleet met mast, sloep en inventaris. Het was allicht de Ommeganck – en dus niet de genoemde *chaloupe* – waarmee steenkool werd vervoerd. De chaloupe (sloep) zoals die werd geleverd bij de Ommeganck, was vermoedelijk de bijboot. Die kan verschillende vormen hebben gehad, afhankelijk van de grootte van het eigenlijke schip. Ging het om een binnenschip, zoals de steenkoolvracht doet vermoeden, dan was de bijboot rond die tijd waarschijnlijk een jol, een brabantse boot of vlaamse boot. In de omgeving van Antwerpen werd met *chaloupe* ook wel verwezen naar een Antwerpse sloep of vissersboot. Het spijt me echter te moeten zeggen dat een zoeken naar de Ommeganck in onze archieven en registers vooralsnog niets oplevert."

René Pattyn

Foto: eigen archief.

Geraadpleegde documenten zijn eigendom van Vaertlinck vzw.

Dierenprocessen in vervlogen tijden

Een zwoele ezelin in de rechtbank

In het tijdschrift voor taal-, volks- en oudheidkunde, genaamd “Ons Volksleven” (6de jaargang 1894), lazen we een interessant artikel dat we onze lezers zeker niet willen onthouden.

We hadden er geen vermoeden van dat een dierenproces ooit zou bestaan hebben. Maar lees en oordeel zelf.

Gedurende de 15de en zelfs in een groot deel van de 16de eeuw, was er bepaald dat de redeloze dieren, zowel als mensen, voor hun wandaden moesten vervolgd en gestraft worden.

Evenals menselijke misdadigers, zag men dieren op vele plaatsen worden terechtgesteld. Nadat een gerechtelijke uitspraak genomen was door de in die tijd normale rechtbanken, werd een dier in het openbaar, ten aanzien van het volk, op een schavot door beulshanden ter dood gebracht.

Dit gebruik werd door alle instanties toen als wettig aanzien.

Zelden vindt men nog bewaarde criminele registers over dieren. Dit wordt bevestigd door voorname rechtsgeleerden.

Na deze inleiding gaan we over tot enkele teruggevonden “rechtsplegingen” in België.

- Een stier die een knechtje van 15 jaar gedood had, werd voor de gezworenen van Glabbeek (Brabant) gebracht, die de stier veroordelen om gehalsrecht te worden. Men leverde de stier over aan de baljuw van Nijvel, die bevel gaf het dier te rechten, zijn lijk te begraven aan den voet der galg en zijnen kop op een rad ten toon te stellen. Dit feit had plaats tussen de jaren 1486-1494. (Talier et Wauters, “Histoire des communes Belges”).
- Den 4de maart 1529-1530 werd te Berchem (Brabant) een verken terechtgesteld, om een kind gedood te hebben. Na afloop van het proces, sloeg men het zwijn den kop af en stelde dien op eene paal ten toon. De Beul van Brussel ontving voor zijnen loon 6 stuivers grooten. (A. Wauters, “Histoire des environs de Bruxelles”).
- Den 9de oktober 1553 deed het magistraat van Brussel een verken doden, dat te Sint-Gillis (Brabant) een kind in de wieg verslonden had. De kop des moordenaars werd op een zeer hoogen paal gesteld. (Anecdota Bruxellensia).
- Den 4de maart 1544 werd eene zeug gehalsrecht, die te Flavion (Namen) een kind verworgd en verslonden had. (Rekeningen van J.B. de Werchin, Nr. 15352).
- Den 19de november werd aan den beul Marcx betaeld om een verken metten sweerde te executeren ende thoof op eenen staeck te stellen, dwelck een jonck kint verbeter hadde. (Ibid, 1529-1530).

Ook kleine dieren en insecten ontsnapten niet aan deze processen, zo lezen we in enkele buitenlandse stukken.

Dit klinkt als een grap, maar in de middeleeuwen vond niemand het raar als de rechter erbij werd gehaald omdat bijvoorbeeld insecten de hele oogst van een boer hadden opgegeten

Een varken wordt veroordeeld door de schepenbank

Kikkerplaag (ets Gerard Jollain 1670)

De mensen uit de Middeleeuwen zagen het als een misdaad van de dieren, dat ze hun veld met mais of andere gewassen vernielden, en elke misdaad moest gestraft worden, of de misdadiger nou een mens of een dier was. Daarom waren dierenprocessen heel normaal.

Er waren zelfs speciale regels voor rechtszaken tegen dieren. De manier waarop de rechtszaak gevoerd werd, was voor het ene dier anders dan voor het andere. Als het bijvoorbeeld ging om een groot dier, dat je gevangen kon nemen, dan moest dat dier persoonlijk voor het gerechtshof verschijnen. Maar als het ging om dieren zoals slakken, kevers of rupsen, die je niet aan een halsbandje mee kunt nemen, ging het anders. Dit soort dieren kwam voor een kerkelijke rechtbank. Dat was namelijk de enige rechtbank die de banvloek des hemels kon uitspreken over de schuldigen.

De verleidelijke ezelin werd onschuldig bevonden

De verleidelijke ezelin

Een voorbeeld dat plaats had in de 18de eeuw in het Franse Vanves, waar een ezelin terechtstond. Het proces was uitzonderlijk om verschillende redenen. In tegenstelling tot vele andere dieren in de beklagdenbank, had de ezelin geen schade aangericht, maar plezier verschaft. Ze had seksuele betrekkingen met haar eigenaar.

Het dier kreeg de vrijspraak, wat eerder uitzonderlijk was. Die vrijspraak had ze niet alleen te danken aan haar advocaat, die argumenteerde dat haar eigenaar haar had gedwongen en dat ze bijgevolg niet uit vrije wil had deelgenomen aan het misdrijf. En ook buurtbewoners getuigden dat het dier 'in woord en daad en in al haar gewoonten altijd een voorbeeldig wezen' was geweest en dus vrijspraak verdiende.

Het waren serieuze rechtszaken, waarbij de eigenaar van een beschadigd veld of bos als aanklager kwam spreken. De dieren kregen netjes volgens de regels een eerlijke kans om zich te verdedigen. Daarna kwam de uitspraak van de rechter. Dat was meestal een zogenaamde bezwering. De "misdadigers" kregen de opdracht het land dat ze kapot maakten te verlaten en te verhuizen naar

een stuk grond dat van niemand was.

In een Duitse stad werd bijvoorbeeld in 1385 volgend vonnis uitgesproken: “Muizen, rupsen, slakken en gij allen, onreine dieren, die den oogst onzer broederen vernielt, verwijdert u uit deze streken die gij verwoest, en vertrekt naar een plaats waar ge geen schade kunt aanrichten.”

Soms werd in de rechtbank plechtig verteld dat de misdadige dieren konden kiezen: of ze hielden onmiddellijk op met hun vernielingen, of ze moesten het land verlaten. En om zeker te weten dat de dieren (slakken, rupsen of muizen) het bevel van de rechtbank te horen kregen, werden er in alle ernst omroepers door het land gestuurd die met trompetgeschal, getrommel en gebel, de uitspraken van de rechter bekend maakt.

Er is een rechtszaak bekend, waarbij een zwerm spreeuwen bij elkaar kwam op het dak van de kerk. Daar maakten ze zo’n lawaai dat het de kerkdienst verstoorde. De vogels werden veroordeeld tot het zoeken van een andere plaats om daar hun gesprekken te voeren. Ook zijn er vonnissen bekend tegen bloedzuigers die het Franse meer van Léman vervuilden, waardoor duizenden vissen dood gingen. Er is een proces geweest tegen mieren in Brazilië en Peru, en tegen duiven die in Canada een korenveld ernstig beschadigden. In het Franse stadje Port Chateau vernielden rupsen al het groen. Ook die werden veroordeeld en kregen van de rechter het bevel om het land te ontruimen.

Hoe serieus de regels werden toegepast bij dierenprocessen, blijkt uit een zaak in de vijftiende eeuw in keurvorstendom Mainz. Daar werd, tot wanhoop van de eigenaar, het gewas op een stuk land door miljoenen kleine kevertjes opgegeten. Er kwam een proces tegen de beestjes. Maar de rechter besloot dat de diertjes nog zo klein en zo jong waren, dat ze een verdediger kregen toegewezen. De advocaat van de kevertjes verdedigde zijn cliënten met verve. Dat ze schade hadden aangericht, kon niemand ontkennen. “Maar”, zei de advocaat, “Je kunt moeilijk van deze beestjes vragen om vrijwillig de hongerdood te sterven om het eigendom van de mensen te sparen”. Hij eiste voor zijn cliënten een veld waar ze “als eerlijke lieden konden leven”. Het mooie pleidooi haalde niets uit. De kevertjes werden alsnog verbannen.

Bewerking en samenstelling, Peeters Jan
Bronnen: EOS en “Ons Volksleven” (6de jaargang 1894)

De almanak voor 1861 (deel II)

Raad aan onze landbouwers, hoveniers, hobby-kwekers ...

Hieronder volgen de raadgevingen en werkzaamheden voor de maanden april, mei en juni... in 1861.

April (Grasmaend), *dertig dagen*

Een groot man zegt: de landbouwer zou ryk wezen, indien hy gebruikte wat hy verloren laat gaen.
Eene handvol strooi geeft twee handvollen mest, waarvan eene hand graen komt.

Zon in den STIER den 20, op ten 5, onder ten 7 ure.

De dagen lengen 1 uer 51 minuten

Uit te voeren werken: In deze maand, waerin de natuer begint te herleven, moet de landbouwer al zyne vlyt ten toon spreiden. De meeste zomervruchten moeten thans in den grond, als beet, bitterpeën (chicorei), boekweit, gerst, gierst, haver, troskensch, suiker sorgho, turksch koren, boomkool, zweedsche rapen, bastaerd-klover, speurie, vitzen, koewortels, vlas, seradel, kemp, brem, hop, enz. Men zaeit en plant daerenboven in de hoven porselein, pimpernel, radys, salaed, savooi, scorzeneel, spinagie, labboonen, parei, ajuin, pastenaek, wortels, kervel, peeterselie, zurkel, erwten, boonen, prinsessen, bloemkool, aardappels, aardknots, aspergie, boonkruid, meikool, spruitkool, enz.; in de broeikas zaeit men meloen, spaensche peper, eijerplant, liefde appelen enz. In deze maend legt men de hoenders te broeijen; de speurie en klover die goed staen, worden reeds gesneden, alsook het voederkoren gezaeid.

Aardknots (= aardpeer of topinamboer)

Kip met kuikens

Spaanse peper

Mei (Bloeimaend), *een-en-dertig dagen*

Om te oogsten moet men zaeijen. Leg dus beemden aen, zaeit minder en mest des te beter. Niet wat men zaeit, maer wat men bemest levert op.

De zon in de TWEELINGEN den 20, op ten 4, onder ten 8 ure.

De dagen lengen 1 uer 26 minuten

Uit te voeren werken: In deze maend begint men te kunnen zien wat men van den oogst verhoppen mag. Men zaeit en plant alsdan op het veld beet, koewortels, zweedsche rapen, boomkoolen, bitterpeën, boekweit, gras, klover, seradel, spaensche bastaerd-klover, haver, gierst, sorgho, vitzen, vlas, turksch koren, enz.; in de hoven zaeit men nog van alles wat men in april gezaeid heeft als erwten, boonen, prinsessen, kervel, peeterselie, porselein, radys, pastenaek, suikerwortel, venkel, vierhoek-

moes, zurkel, kers, anys, hysop, bloemkool, koolraep, raepkool, aerdappelen, aerdknotts, ajuin, prei, artichok, beet, wortels, komkommers, enz., en zulks ten einde te vervangen wat de vorst vernield heeft. De ledige gronden niet te vergeten, deze geploegd en gemest, en yverig gehakt en gewied waer dit mogelyk is. Men waekt op de biekorven die in het geval zyn van zwermen te geven ook moet men van in 't begin dezer maend zich bezig houden met het zoogenaemd *jagen* der biën.

Koolraap (koolrabi)

Hysop

Gierst

Juny (Weimaend), dertig dagen

Men kan op het eerste oog nog over de werkzaamheid en het begryp van den landbouwer oordeelen door de zorg welke by aen zynen mesthoop besteedt. Zonder mest, geene hoop op oogst.

*De zon in den KREEFT den 21, maekt den langsten dag.
De dagen lengen 23 minuten, en korten 5 minuten.*

Uit te voeren werken: In deze maend, de laetste der Lente, valt er nog al veel te wieden, te schoffelen, te hakken en aen te aerden. De zuivere braek moet alsnu bewerkt worden, en het is tevens tyd om voor plaggen of *vlaggen* te zorgen. De granen krygen gewigt buigen het hoofd en eischen zorg. De koolzaedooft en hooi-oogst vallen in tegen het einde dezer maend; men begint ook de gerst te pikken en soms het koren. Op vele plaetsen scheert men de schapen in deze maend, en is het werk in de hopkweekery zeer druk men zaeit op het veld klaver, zweedsche rapen, speurie enz. In de hoven zaeit en plant men nog porselein, porselein-doorwas, salaed, savooi, bitterpeën, peeterselie kervel, wortels, erwten, boonen, prinsessen-boontjes, andyvie, komkommers, bloemkool, kampernoeliën, kervel-raep, enz. De bloemzaden welke men nog kan uitzaeijen zyn: reseda, stokroos, tuiltjes, antirrhiums, enz.

Hop

Schapen scheren

Koolzaadveld

De almanak:

Wat we u nog niet vertelden ... per maand is er een blad opgemaakt, de eigenlijke almanak of kalender.

Alle dagen van de maand staan links in Arabische cijfers, mooi onder mekaar opgesomd. Daarnaast lees je de eerste letter van de dag van de week. Elke dag wordt de naam van de corresponderende heilige vernoemd. En volledig rechts zie je dan de lijst met de "uit te voeren werken", voor de be-

treffende maand.

Over die lijst met heiligennamen is nog wel één en ander te vertellen. In de tweede helft van de 19e eeuw, en nog lang daarna, werd het dagelijks leven van onze voorouders grotendeels geregeld door de kerkelijke gebruiken en feestdagen.

We noteren even de ROERENDE FEESTDAGEN (de feestdagen die elk jaar op een andere datum vallen). In 1861 vierde men:

Septuagesima	27 januari (zondag)
(Septuagesima – <i>zeventigste</i> - is de eerste zondag van de Paaskring, 70 dagen voor Pasen)	
Aschdag	13 februari (woensdag)
Paschen	31 maart (zondag)
Kruisdagen	6, 7 en 8 mei (maandag, dinsdag en woensdag)
(De kruisdagen zijn in de Katholieke Kerk de maandag, dinsdag en woensdag voor Hemelvaartsdag)	
Onze Lieve Heer Hemelvaart	9 mei (donderdag)
Sinxen (= Pinksteren)	19 mei (zondag)
H. Drievuldigheid	26 mei (zondag)
H. Sacramentsdag	30 mei (donderdag)
1 ^{ste} zondag van de Advent	1 december (zondag)

Nota:

Allerheiligen, Kers(t)mis, onzes Heren Hemelvaart en Maria's Hemelvaart, zijn gebodene (verplichte) feestdagen.

De Zeven Sacramenten, Rogier van der Weyden, (1440-1445),

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen.

Na de ROERENDE FEESTDAGEN krijgen we meer informatie over de GEBODENE VASTENDAGEN

“Boven den grooten Vasten voor Paschen, zijn ook geboden vastendagen: de quateremper-dagen, de avonden van Sinxen, O.-L.-Vr.-Hemelvaart, Allerheiligen, Kers(t)mis en zaterdags voor de plechtig-

heid van den feestdag der H. H. Apostelen Petrus en Paulus, welke valt des zondags na 29 juny. Wanneer nogtans de feestdag op dien zaterdag valt, dan is het in België vrydags te voren, dat is op 28 juny, vastendag."

Zo vernemen we ook op welke datum de Quatertemperdagen vielen in 1861. Ze staan uitdrukkelijk en apart vernoemd. Ze hadden plaats op 20, 22 en 23 februari, 22, 24 en 25 mei, op 18, 20 en 21 september en tenslotte op 18, 20 en 21 december.

En eerlijk? Dat moesten we toch even opzoeken ...

Quatertemperdagen zijn in de Katholieke Kerk dagen van bezinning, gebed en vasten die vallen in de vier seizoenen.

Bepaalde woensdagen, donderdagen en vrijdagen als dagen van gebed (en boete) met betrekking tot de oogst werden al vroegtijdig verbonden met het begin van elk van de vier jaargetijden. Omwille van deze vier tijden (*quattuor tempora*) kregen deze dagen de benaming quatertemperdagen. De quatertemperdagen van het voorjaar kwamen zo samen te vallen in de veertigdaagse vastentijd voor Pasen. Het ontstaan van de quatertemperdagen zijn vermoedelijk ontstaan door de kerstening van heidense feesten, waarbij de goden werden aangeroepen voor de vruchtbaarheid van de aarde.

January (LOUWAEND), een-en-dertig dagen.		
De ledigheid is als de roest: zy brengt veel eerder dan de arbeid sleet een: de sleutel welke men gedurig gebruikt, is altoos glimmend.		
Zon in den WATERMAN den 20, op ten 8, onder ten 4 ure.		
De dagen lengen 1 uur 11 minuten.		
WERKEN.		
1 D	Beatus DENIS.	Gewoonlyk koud of regenschag, valt er in deze maent te denken aan de werken binnenshuis, als het bewerken van kempen vlas. Ook dienen thans de werktuigen en het melkgereedschap nagezien en hersteld te worden. Laet het weder zyns toe, dan bewerkt men de ligte gronden, diept en herstelt de grachten, men plant hagen en kapt het hout. Ook wanneer het weder het toelaet, kan men de diepe omgravingen doen.
2 W	s Alardus.	Wanneer sneeuw of vorst zich niet er tegen verzetten, kan de bovengrondse boomen snoeien, de rups-nesten verdelgen, de boomen van het mos zuiveren.
3 D	s Genoveva.	Tegen de muren, in het zuiden zaait men salslaed, radys, selder, wortels, peeterselle, kers, enz.; behalve deze vruchten zaait men in de broekassen meloen, erwten, boonen, prinsessen heeren-boonen, kervel, aardappels, enz.
4 V	s Ithardis. L. K.	Bloemzaden in de broekkas: cineraria, petunia, rosella, enz.
5 Z	s Telesphorus.	
6 Z	III. DRY KONINGEN.	
7 M	s Cleus, Reynold.	
8 D	s Julianus, martelaer.	
9 W	s Passchasia.	
10 D	s Agatho.	
11 V	s Theodosia. N. M.	
12 Z	s Arcadius.	
13 Z	s Leontius.	
14 M	s Hilarius.	
15 D	s Paulus, eremyt.	
16 W	s Marcellus.	
17 D	s Antonius, eremyt.	
18 V	s Prisca, m. en mart.	
19 Z	s Canutus. E. K.	
20 Z	H. Naem Jesus.	
21 M	s Agnes.	
22 D	s Anastasius.	
23 W	Trouw van Maria.	
24 D	s Timotheüs.	
25 V	s Paulus bekeering.	
26 Z	s Polycarpus. V. M.	
27 Z	Septuag. s Vitalianus.	
28 M	s Julianus.	
29 D	s Franciscus de Sales.	
30 W	s Aldegond.	
31 D	s Petrus-Nolascus.	

Meert (LENTEMAEND), een-en-dertig dagen.		
De mensch is altoos sterker dan de grond. Twintig hektaren die wel bewerkt zyn, brengen meerder op dan veertig hektaren waeraen eene slordige hand staet.		
De zon in den RAN den 20, op en onder ten 6 ure.		
De dagen lengen 2 uren.		
WERKEN.		
1 V	s Albinus, Antonia.	Is het weder gunstig, dan maekt de landbouwer in deze maent de gronden voor de zomer- vruchten voort gereed, en plant en zaait aardappelen, bitterpeen, brem, duiveboonen, gerst, gras, hop, heul, kemp, klaver, boomkool, zweedsche rapen, vlas, koewortels, seradel, spaensche bastaerd-klaver, speurle, troskensz, vriden, enz.
2 Z	s Simplicius.	
3 Z	Ocul. s Frederik. L. K.	
4 M	s Casimirus.	
5 D	s Theophilus.	
6 W	s Coleta.	
7 D	s Thomas van Aquin.	
8 V	s Philimon.	
9 Z	s Francisca.	
10 Z	Lactare. De 40 Martelar.	
11 M	s Constantinus. N. M.	In de hoven worden de meeste potazie-planten gezaaid, als: porseleindoorwas, savoot, savie, scorzenel, aelder, spinagie, bitterpeen, lab-boonen, pastenaken, suikerwortels, thymoes, venkel, erwten, kamper-noedien, bloemkool, aardappels, ajulin, alsom, waspergie, rübben, enz.; in de broekassen daerenboven ogerplant, spaensche peper, tabak, enz. In deze maent worden de steenfruitboonen geplant, vooral perzikken.
12 D	s Gregorius, paus.	
13 W	s Euphrasia.	
14 D	s Mathildis, Alfred.	
15 V	s Longinus.	
16 Z	s Eusebia, Castor.	
17 Z	Judica. Pasie-zondag.	
18 M	s Eduardus, koning.	
19 D	s Joseph. E. K.	
20 W	s Jonchim. Dg LENT.	
21 D	s Benedictus.	
22 V	s Catharina van Zw.	
23 Z	s Otto, Victorianus.	
24 Z	Palmszondag.	
25 M	MARIA BOODSCHAFT.	
26 D	s Emmanuël. F. M.	
27 W	s Lazarus, Erceest.	
28 D	Witte Donderdag.	
29 V	Goede Vrydag.	
30 Z	7 Weken van Maria.	
31 Z	PASCHEN.	

What's in the name Schaerlaeckens?

Enkele gegevens over de afkomst van de familie te Blaasveld.

Door een toevalstreffer bij opzoekingen werd mijn aandacht getrokken door een akte bij notaris Fijen te Heffen van 18 februari 1769 die zich in het stadsarchief te Mechelen bevindt. De inhoud hield verband met Blaasveld en dus werd mijn interesse gewekt. Te Blaasveld (en voornamelijk daar) zijn er nog altijd dorpsgenoten met die familienaam. Ook wel te Willebroek en omgeving maar daar vinden we in hoofdzaak de naam Schaerlaecken, Schaerlaeken en uitzonderlijk Schaerlaken. Er zijn dus verschillende schrijfwijzen in gebruik.

De oorsprong en betekenis van die familienaam kon ik niet direct achterhalen op het internet, noch onder Naamkunde, Familiekunde, Geneanet noch bij Wikipedia rechtstreeks. De naam is voornamelijk verspreid in België. In het Brabants Etymologisch Woordenboek van Dr. Frans De Brabandere p. 461 vinden we "schaar" als een afgeleide van scheren, "snijden". Bij van Dale in zijn Groot Woordenboek der Nederlandse Taal vinden we voor schaar "een werktuig om te knippen" en voor scharlaken "een fijne wollen stof van hoogrode kleur, een weinig naar het gele zwemende". Laken omschrijft hij als "effen of met keperbinding geweven wollen stof, die door vulling zulk een dichtheid heeft verkregen dat men van de draden genoegzaam niets kan zien, zodat de oppervlakte zich viltachtig voordoet". Vollen is het bewerken van wollen weefsels om het te vervilten zodat ze dicht en egaal zijn.

De combinatie van de woorden laken, scheren en wol bracht me op een ander idee. Heeft het woord droogscheerder hier iets mee te maken? Even opzoeken¹ en jawel! Die naam is afkomstig uit de lakennijverheid waar het scheren eigenlijk het knippen met een grote schaar van uitstekend weefsel was. De beste kwaliteit laken was "het scaerlaken" dat aan beide kanten bewerkt was.

Mogen we dan concluderen dat dragers van die familienaam zich vroeger bezig hielden met het gelijkknippen, egaliseren van rode wollen weefsels?

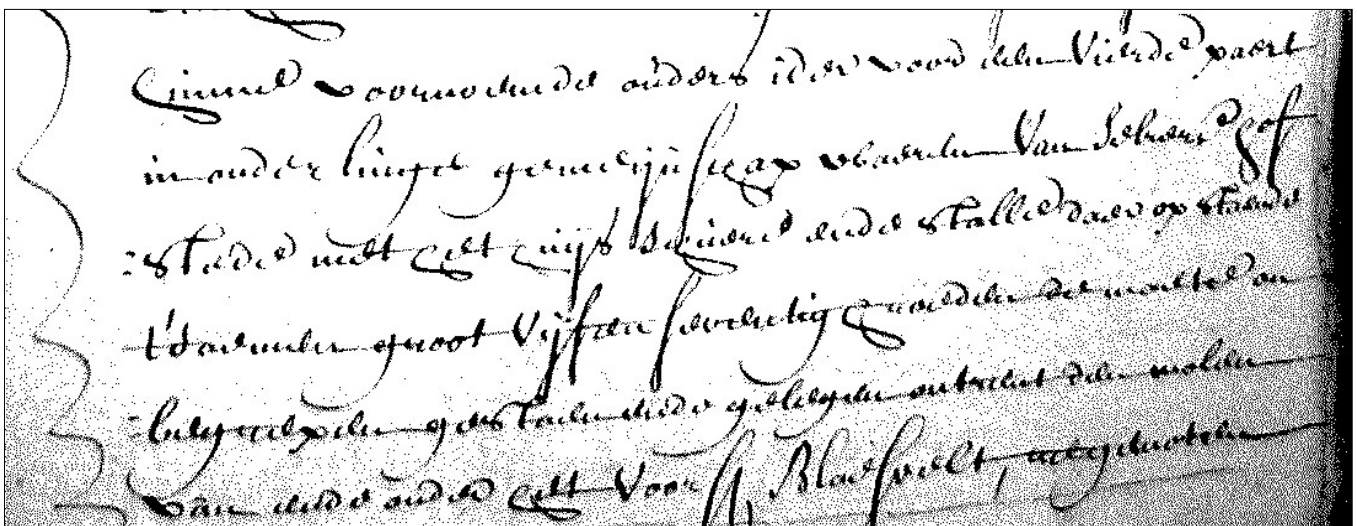

Nu de akte dan. Eerste partij was de meerderjarige Anna Maria Schaerlaeckens en Catharina Schaerlaeckens die met haar man Jan de Prins opkwamen in het voordeel van het weeskind van hun overleden broer Peeter met Maria Joseph Baille die te Borquell woonden op ongeveer twee uren gaans van Doornik². Ze waren kinderen en erfgenamen van wijlen Simon Schaerlaeckens (1676-1764) en Maria

¹Verhalenwiki.nl

²Vermoedelijk is dit Bourghelles juist over de Franse Grens.

Verherwegen die “binnen den Dorpe ende Baronnie van Blaesvelt” woonden. De andere partij, hun broer Gillis Schaerlaeckens was ook aanwezig. Ieder had dus recht op een vierde in de erfenis van hun overleden ouders waarin ze nog in onderlinge gemeenschap waren. Het betrof een “sekere hofstede met het huijs schuere ende stalle daer op staende t’saemen groot vijffenseventigh roeden de maete onbegrepen gestaen ende gelegen ontrent den molen van ende onder her voors[chreven] Blaesvelt”. Aanpalende eigenaars waren Peeter De Wit, de weduwe Meulders, Dominicus van Breedam en Dominicus Schaerlaeckens. Vermeld werd dat Anna Maria moest onderhouden worden en na overlijden begraven. Het goed was belast met een rente van 50 guldens aan de heer Van Gameren advocaat van de Souverijnen Raad van Brabant en met een cijns van zes stuivers drie oorden per jaar aan de heer van Blaasveld. Vader Simon had ook een obligatie van 300 gulden genomen en ontvangen van zijn kinderen Gillis, Anna Maria en Catharina om zijn huis, schuur en stal te bouwen. Dat was opgemaakt te Blaasveld op 19 maart 1763 voor notaris J. F. De Mol. Dan was er nog een obligatie van jaarhuur zoals men gewoonlijk geeft voor een knecht en meid die in vorige akte aangehaald was en als prelegaat gegeven aan Gillis, Anna Maria en Catharina. Ook de meubelen en andere goederen waren nog in gemeenschap. Nu wilden ze uit onverdeeldheid treden.

Zo gaf de eerste partij met inbegrip van het weeskind hun drie vierde deel in de hofstede en de effecten zonder de lasten aan de tweede partij, hun broer Gillis, die aanvaardde. Hij werd dus volle eigenaar van de hofstede mits het bedrag van 150 guldens en de lasten.

Verdere opzoeken leveren ons een behoorlijke stamboom op die we beknopt weergeven. Simon Schaerlaeckens was op 20/04/1711 te Blaasveld gehuwd met Maria Verherwegen, ((H)erreweghen, Van E(e)rweghen) waarvan 6 kinderen gekend en in de akte nog drie levend. Hij was het tweede van de vijf kinderen uit het huwelijk te Blaasveld 06/11/1674 van Joannes Scarlaken(s), let op de schrijfwijze, met Anna Blasers (De Bleser).

Joannes werd te Blaasveld op 01/02/1644 gedoopt als zoon van Scarlaken Nicolaus en Judoca Impens die nog vijf andere kinderen kregen. Nicolaus overleed te Blaasveld op 03/10/1674. Ze (Josijne in de schepenbrieven van Londerzeel) was dochter van Joos Impens getrouwd met Pirijne Verdierenmeren. Hij overleed voor 19/04/1647.

In dalende lijn verspreidden de nakomelingen zich over de omliggende dorpen, eventueel onder een andere schrijfwijze van Schaerlaeckens. Op zoek naar aansluiting met de huidige Schaerlaeckens' te Blaasveld vonden we beknopt het volgende.

Franciscus (1681-1748), oudere broer van hogergenoemde Simon was eerst gehuwd met Elisabeth De Maeyer en in tweede huwelijk met Anna Buschots waarvan zes kinderen. Hun zoon Dominicus (1724-1786) huwde met Elisabet Hens. Ze kregen zes kinderen waarvan Petrus (1764-1835) Petronella Van Heirstraeten uit Puurs tot vrouw nam en met acht kinderen zou gezegend worden. Productief waren ze dus wel wat in die periode niet ongebruikelijk was.

Zo komen we bij zoon Egidius Schaerlaeckens gedoopt te Blaasveld op 01/12/1796, er overleden 12/11/1857 en eerst gehuwd in Willebroek met Isabella Nicasi die te Blaasveld stierf op 21/12/1839. Hij huwde later met Anna Catharina De Borger.

Josephus Judocus zoon uit het eerste huwelijk van Egidius met Isabella kwam ter wereld te Blaasveld op 28/03/1837, huwde wettelijk te Baasveld op 31/12/1873 en voor de kerk zoals het toen nog algemeen in de mode was op 07/01/1874 met Florentina Van Moer uit Heffen. Zijn leven nam een einde te Blaasveld op 01/06/1916.

Terug beland te Blaasveld is de kring rond. Maar de nazaten van al die Schaerlaeckens' zullen waarschijnlijk niet op de hoogte zijn van het zware beroep dat hun voorvaderen aan die naam hielp.

L. Bernaerts

Gemeentebestuur van Blaasveld anno 1930

Het schepencollege en de gemeenteraad, alsmede de leden van het feest comité op de trappen van het gemeentehuis. Voor deze feestelijke aangelegenheid was het gemeentehuis afgezoomd met boompjes. De foto werd op zondag 13 juli 1930 genomen ter gelegenheid van de 100-jarige onafhankelijkheid van België en van het 100 jaar burgemeesterschap van de familie Wouters de Jauche-Lefèbvre.

Er werd een stoet "Blaasveld door de eeuwen heen" samengesteld. Tijdens deze gelegenheid werd er een gedenkplaat onthuld, die verdoken is door de sierbomen.

Wie staat er op de foto?

Vooraan van links naar rechts:

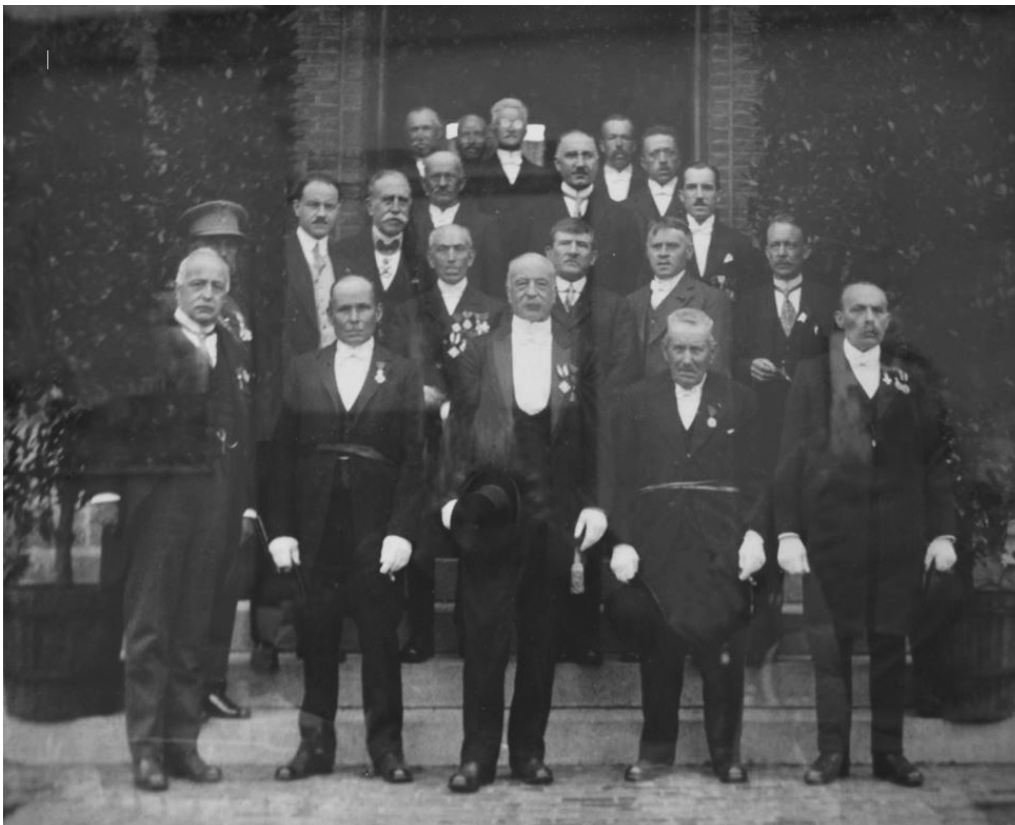
- **Anatole Lefèbvre:** ° Brussel 2 mei 1874, † Willebroek 4 november 1958 (burgemeester van 1945 tot 1958).
- **Louis Van der Auweraer:** schepen, ° Blaasveld 14 november 1874, † Blaasveld 26 december 1938 (landbouwer, pachter).
- **Ludovic Lefèbvre:** burgemeester van 1912 tot 1944, ° Brussel 9 december 1867, † Blaasveld 3 november 1944 (Kasteel "Den Berg").
- **Antoon Goossens:** schepen.
- **Louis Van Baelen:** gemeentesecretaris van 14 juli 1901 tot 29 maart 1932, ° Blaasveld 23 oktober 1861, gehuwd met Maria Doms. Betovergrootnonkel van Anne Van Muylder (x Frank Kerremans).
- **Philip Gené:** toegewijde duivenmelker, ° 1882.
- **Willem Gené:** zwager van Louis Van Baelen, veldwachter.
- **Jan Van de Vondel:** Zjang van Tistjes, ° Blaasveld 6 oktober 1883, † Leuven 20 augustus 1949, schrijnwerker (bevind zich uiterst rechts 2e rij).

Daarachter:

- **Frans Verbelen:** betovergrootvader van "de Peeters'en".
- **Jan Van den Bogaert:** ° Willebroek 27 augustus 1880, † Blaasveld 8 augustus 1971, brouwer en latere bewoner van Kasteel "Bel-air".
- **Eugeen Verbruggen:** ° Breendonk 1 december 1892, † Blaasveld 12 februari 1954.
- **Emmanuel de Wargny:** ridder, ° Mechelen 2 juni 1874, † Etterbeek 9 april 1955, bewoner van Kasteel "Bel-air".

Bovenaan:

- **Frans Van de Vondel.**
- **Louis Verhavert:** hovenier, ° Opwijk 15 juni 1869, † Blaasveld 24 september 1963.
- **Alfons Smedts:** landbouwer ("Fons van de Lodde"), ° Blaasveld 21 februari 1883, † Blaasveld 19 juni 1968.
- **Jaak Van Moer:** landbouwer, ° Blaasveld 30 juni 1878, † Blaasveld 7 maart 1964.

(Tekst: van een ongekende auteur. Foto ons ter hand gesteld door Albert Van de Vliet).

Oud en nieuw

De August Van Landeghemstraat aan de Torenstraat anno 2001. Verdwenen uit het dorpsgezicht het hoekhuis met aanpalende beenhouwerij van Jan Hoofd-Verheyden, vervolgens het Huis Pattyn-De Boeck (textiel en speelgoed), Tabakfabriek Pauwels (De Loey) Het zaaltje (vroeger IJzerwaren en sanitair De Jonghe-Erix, vervolgens het huis en garage van Karel (Charel) De Jonghe (brouwer) en zijn zus Hedwige De Jonghe.

Nieuwe residentie Vaartlink. Een project van NV Investpro (IBO). Architect: SENS architecten. De eerste eigenaars namen in september 2019 er hun intrek. Foto's: René Pattyn.

Kasteel “Den Berg”

thuishaven voor Blaasveldse burgemeesters

← *Tafereel van de Septemberdagen in 1830 op de Grote Markt te Brussel. Een schilderij van Gustaaf Wappers, voltooid in 1835. Museum van Schone Kunsten te Brussel.*

Ten geleide

Voor dit artikel keren we terug in de tijd. De Brabantse Omwenteling of het ontstaan van het Koninkrijk België.

Na de invasie door Oostenrijkers, Spanjaarden en Hollanders en de

legers van Willem I had men er blijkbaar genoeg van.

De oorzaak van de Belgische onafhankelijkheidsstrijd moet gezocht worden in het Brusselse. De aanleiding was de opvoering van de opera “De Stomme van Portici” (opera in vijf bedrijven gecomponeerd door de Franse toondichter Daniël François Esprit Auber (1782-1861), na de opvoering op 25 augustus 1830 in de Muntchouwburg te Brussel, braken er anti-Hollandse rellen uit die tot de Belgische Revolutie zouden leiden, dit was voor sommige Franstaligen en Franse heethoofden het sein voor de onafhankelijkheid van België. Het doel van deze ongeregelde heden was het buiten wippen van Willem I.

Er werden brandstichtingen en plunderingen gepleegd, deze werden met veel moeite onderdrukt. De Zuidelijke Nederlanden eisten onafhankelijkheid van het noorden.

Prins Frederik, tweede zoon van Willem I kreeg de opdracht Brussel te bezetten om de onlusten te onderdrukken, dat lukte hem niet. Prins Frederik trok zich uit Brussel terug. De Zuidelijke Nederlanden verklaarden “België” onafhankelijk. Het definitieve verdrag over de onafhankelijkheid van België werd door Willem I in 1839 ondertekend.

Wat heeft het voorgaande nu te maken met de Blaasveldse burgemeesters?

Charles du Trieu de Terdonck was een Hollandsgezinde en vluchtte na de onafhankelijkheidsverklaring in 1830 naar Holland. Charles de Trieu de Terdonck (1790-1861) was een politiker. De familie behoorde sinds 1737 tot de Mechelse notabelen. Hij was in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden vanaf 1819 lid van de Provinciale Staten van Antwerpen. In 1821 werd hij gedeputeerde en in 1816 werd hij burgemeester van Blaasveld, van 1818 tot 1821 was hij ook burgemeester van Heffen. In 1824 werd hij opgevolgd door P.J. Janssens. Hij was in 1840 tot zijn dood gemeenteraadslid van Mechelen en senator voor de Liberale partij. Hij overleed te Mechelen op 15 januari 1861.

Hij was intens bezig met de bevorderingen voor de land- en tuinbouw, zijn interessegebied lag ook in de kunsten.

Was bijna tegelijkertijd burgemeester van Blaasveld (1816-1821) en Heffen (1818-1821). Hij werd opgevolgd door P.J. Janssens van 1821-?

Alexandre-Marie-Joseph Wouters de Jauche, geboren te Brussel op 6 januari 1799, huwde op 12 mei 1823 te Brussel met Jeanne Charlotte Wauters de Besterfeld, geboren te Brussel 18 mei 1804.

Uit deze relatie hadden ze vier kinderen:

1. Catherine Josephine Caroline Wouters de Jauche, geboren te Brussel op 11 februari 1824 (Akte BS Brussel 456/1824) zij is er overleden op 12 mei 1881.
2. Jacobus Carolus Alexander Maria Wouters de Jauche, geboren te Brussel 19 december 1825 (akte BS Brussel 3664/1825)
3. Sophie Josephine Marie Wouters de Jauche, geboren te Brussel op 17 mei 1829 en ongehuwd overleden te Brussel op 30 mei 1813.
4. Marie Theodore Anne de Wouters de Jauche, geboren te Brussel op 27 juli 1827 en overleed te Blaasveld op 10 oktober 1902 en begraven te Blaasveld op 14 oktober 1902. Zij was gehuwd met Lodewijk Lefebvre, geboren te Brussel op 23 maart 1824.

Zij huwden te Brussel op 27 april 1852. Uit deze relatie volgden 14 kinderen waaruit de volgende burgemeesters van Blaasveld kwamen.

Alexandre tekende als dienstdoende burgemeester de akten van de burgerlijke stand en alle andere bestuurlijke documenten. Officieel werd hij op 3 oktober 1836 benoemd tot burgemeester, hij bleef Blaasveld besturen tot aan zijn dood op 15 mei 1886.

Albert Lefebvre was de tweede in de rij van de veertien kinderen, hij was de kleinzoon van Alexandre Wouters de Jauche. Albert is geboren te Brussel op 23 maart 1854. Hij vestigde zich als advocaat in Blaasveld en stafhouder aan de balie van Mechelen. Zijn eerste politiek mandaat oefende hij uit in de provincieraad van Antwerpen waarvan hij ook secretaris was. Hij werd verkozen tot volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Mechelen en combineerde dit met het burgemeesterschap in Blaasveld. Hij volgde zijn grootvader op in 1886 en bleef tot aan zijn dood beide functies bekleden. Hij stierf te Blaasveld op het kasteel "Ten Berg" op 18 november 1911 en werd bijgezet in het familiegraf op de begraafplaats van Blaasveld.

Kasteel "Ten Berg" is een neotraditioneel kasteel naar een ontwerp van C. Van den Bergh, opgericht in 1922 in vervanging van een verwoest gebouw in 1914.

Ludovic Alexandre Joseph Marie Ghislain Lefebvre, geboren te Brussel op 9 december 1867 volgde zijn broer Albert op als burgemeester van Blaasveld. Advocaat van beroep. Hij was burgemeester van 1922 tot 1944. Ludovic stierf ongehuwd op kasteel "Den Berg" op 3 november 1944 en werd bijgezet in het familiegraf.

Jonkheer Anatole Albert Marie Ghislain Lefebvre, geboren te Brussel op 2 mei 1874 en werd burgemeester van Blaasveld in 1945 tot in 1958, hij stierf ongehuwd in Willebroek op 4 november 1958, en bijgezet in de familiekerk te Blaasveld

Na het uitsterven van de familie LEFEBVRE kreeg het kasteel allerlei nieuwe bestemmingen. Rond het jaar 1967 werd het een hotel met restaurant, nadien volgde er nog dancing Riva 't Seyenhof van de Brouwerij Riva of Brouwerij Desplenter uit Dentergem.

Dancing RIVA 't Seyenhof

Johnny Nonclercq opende er een Taverne en Restaurant vervolgens kwamen er nog enkele andere gegadigden om een restaurant te openen tot Willy Moustache (Willy Waumans) er in 1991 er een discotheek onderbracht en in 2010 kocht hij het voormalige kasteel en opende in 2011 Willy's Moustache's Food Lounge. Tot op heden zijn deze zaken nog altijd een graag en druk bezochte plaats.

Bronnen:

Blaasveld en de Zuivelfabriek Sint-Jozef, Karel De Decker. Uitgever: Gemeentebestuur van Willebroek, D/2006/9688/8.

Wikipedia: verschillende pagina's.

État présent de la noblesse belge, Lefebvre et Lefebvre Wouters de Jauche, 1992.

Museum van Schone Kunsten te Brussel: De Belgische revolutie.

ODIS databank.

Foto's en afbeeldingen uit eigen archief.

Met dank aan Alfons De Bondt voor zijn voortreffelijk overzicht.

René Pattyn

Slotenmaker ... een oud beroep?

Ook slotensmid genoemd.

Ja, zeker, een heel oud beroep. Maar heden komt het beroep slotenmaker nog veelvuldig voor. Alleen is de slotenmaker tegenwoordig vooral leverancier/reparateur/plaatser van fabrieksmatig vervaardigde sloten. Verder vervaardigt hij sleutels.

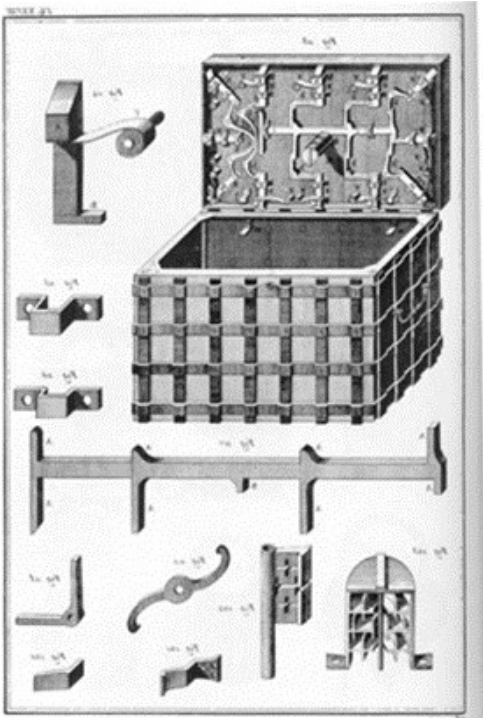
Het ambt hield vroeger meer in. Destijds vervaardigde de slotensmid sloten en sleutels. Hier bij ons in België kan men op de academie van Anderlecht o.a. na een vierjarige basisopleiding kiezen voor o.a. slotenmaker. Een beroep dat het mogelijk maakt sloten te vervaardigen zoals vroeger. Denk maar aan kerken, kastelen, burchten, stadspoorten, hutkoffers en niet te vergeten schatkisten. In Anderlecht kan je het nog steeds leren. Sloten te vervaardigen en oude sloten te repareren, te restaureren en te conserveren.

De Grieken en Romeinen hadden hun schatkamers, waar de schatbewaarders ofwel 'sleuteldragers' verantwoordelijk waren voor het beheer. In de Middeleeuwen werden kostbare goederen ook opgeborgen in stevige kisten die van zware sloten voorzien waren. Ook de poorten van de kastelen en steden werden gesloten met grote, imposante deuren of hekken, die afgesloten werden met sloten. In de Middeleeuwen is de ontwikkeling van het ijzeren slot pas goed op gang gekomen. De onderdelen werden eerst in ruwe vorm voor gesmeed en werden daarna zonder verhitting verder afgewerkt. Dit gebeurde met behulp van zagen, beitels en vijlen, terwijl voor de gravering gebruik werd gemaakt van een graveernaald of graveerstift. Zo kwam geleidelijk een verfijning van het slotmechanisme en de decoratie tot stand.

Naast de sloten en sleutels verzorgde de slotensmid ook het ijzerbeslag op de deuren en kisten waarop sluitwerk aangebracht diende te worden. Ook vervaardigde hij grotere en kleinere geldkisten en bewaarkisten voor documenten (o.a. stadsarchiefkisten) en kisten voor kostbaarheden. In een aantal gevallen kon de betreffende kist alleen geopend worden met behulp van meerdere sleutels, die in handen waren van verschillende personen, die dus allemaal met hun sleutel aanwezig moesten zijn alvorens men kon openen.

De slotenmakers waren georganiseerd in het smidsgilde. Onder het smidsgilde vielen o.a. de ijzersmeden, de sloot-(= sloten)makers, de messenmakers, de koperslagers en de tingieters.

geldkist

slotensmid

De sleutel is terecht!

Onlangs nog eens een bezoekje gebracht in Blaasveld aan whiskeystokerij De Molenberg. En daar ter plaatse een komisch verhaaltje gehoord.

Toen men aan de restauratiewerken begon ... ontbrak er een hoofdsleutel.

Tamelijk recent verscheen er schoorvoetend een man aan de deur van De Molenberg.

Hij had een grote, oude sleutel in de hand ... juist, de sleutel van Klaterstraat nr. 1.

De bewuste sleutel moet al een tijdje in het bezit van deze man zijn geweest. Op herhaaldelijk aandringen van zijn echtgenote bracht hij de sleutel terug naar de stokerij. Die paste uiteraard niet meer op de vernieuwde sloten ... maar u kan de oude sleutel wel bewonderen in de vroegere schuur waar hij achter glas ligt te pronken.

De Molenberg: oprijlaan en hoofddeur (Foto's: avd)

Bronnen:

OPEN SLOT, Sluitwerk en slotenmakers in Nederland uit de 15e tot de 19e eeuw, uitgegeven in 1986 door Stedelijk Museum Het Prinsenhof, Delft en Wolters Noordhoff/Forsten, Groningen 1986, auteurs J.W.L. Hilkhuijsen, K.T. Meindersma en A.P.A. van Dalen

Het snoepwinkeltje van 'Mieke Pin'

De foto komt uit het archief van de gemeentelijke bibliotheek te Willebroek (fotograaf onbekend).

Het is een oude foto van een krotwoning. Ooit was er een snoepwinkeltje. Waar kon je deze woning vinden? Het huisje wordt gesitueerd in de August Van Landeghemstraat nr. 160 (in 1928). Wandel voorbij de Sint Niklaas-kerk richting Veert, stap de spoorwegbrug onderdoor en steek de straat over naar het rechts liggende voetpad. Wel opletten, je moet drie treden opgaan om op het voetpad te komen. Het wordt hier niets voor niets, nog steeds 'de trappenkens op' genoemd. De woning is inderdaad oud, vervallen en reeds tientallen jaren geleden afgebroken. Vermoedelijk gebeurde dit rond 1995.

Op 3 april 1928 kreeg de toenmalige

Dorpsstraat haar nieuwe naam: August Van Landeghemstraat, genoemd naar de burgemeester die op 8 januari 1928 was overleden.

Nog vroeger noemde ze de Appeldonkstraat. En in 1914 (WO I) onder de Duitse bezetting kreeg de straat tijdelijk de 'aangepaste naam' 'Pappeldungstrasse'.

En wie was nu 'Mieke Pin'? Wel haar echte naam hebben we (nog) niet achterhaald. Wat we wel kunnen vermoeden ... een 'pin' was in de regio iemand die zeer zuinig was met de centjes. Een 'heel gierig persoon' is er een synoniem voor. Misschien werd Mieke zo genoemd omdat ze niet gulhartig was met de snoepjes? Kinderen, die toen weinig centjes te besteden hadden, en met grote hunkerende ogen naar al dat lekkers staarden langs de ene kant. En een Mieke, langs de andere kant, die niet over haar hart streek bij die verlangende oogjes? Wij kunnen het zo zien gebeuren met een beetje fantasie... Wie kan het nog navertellen?

Wat we wel weten: tussen haar huisje en het volgende was nog een gangetje. In dit gangetje stonden eveneens kleine huisjes. In één van die huisjes woonde een zekere Wis (achternaam niet bekend) en Wis haar zoon was bevriend met 'Jean den beenhouwer'. In het tweede huisje naast het gangetje woonde de zogenaamde "Rosse Lafon". Ook weer een illustere maar onbekende dorpsgenoot voor ons.

Wie gaat met ons op zoek naar deze mensen? Welkom!

Bronnen: René Pattyn - Georges Brems – Karel De Decker

PARTI OUVRIER BELGE

TELEPHONE 9857
BUREAUX 44 Rue de la Régence à BRUXELLES
SIEGE SOCIAL MAISON DU PEUPLE DE BRUXELLES

LA PRÉVOYANCE SOCIALE

SOCIÉTÉ COOPÉRATIVE
D'ASSURANCES SUR LA VIE

CONSEIL D'ADMINISTRATION :

ADMINISTRATEURS

ANSELE Edouard, député, à Gand.
BERTRAND Louis, député et écrivain, à Selmach.
BOUQUIN Jules, ingénieur, à Ixelles.
CLERBAUT Richard, employé, à Gand.
COLLEAUX Léon, cultivateur, à Hauffoy.
LABULLE Alfred, député permanent, à Liège.
LAFONTAINE Henri, sénateur, à Bruxelles.
LEONARD Henri, député, à la Haye.

ADMINISTRATEUR DÉLÉGUÉ : HENDERICKX Jean, sénateur, à Bruxelles.

MAES Georges, secrétaire du Parti Ouvrier Belge, à Bruxelles.
MANGART Jules, député à La Louvière.
PIRARD Louis, député, à Verviers.

COMMISSAIRES :

BOLOGNE Joseph, conseiller communal, à Liège.
DAVID Oscar, secrétaire du Syndicat des Employés, à Bruxelles.
DE MIDDELAER J., gérant de la Maison du Peuple, à St-Jules.

Affiche PS_1908 (Ondertitel De eerste affiche van de verzekeringsmaatschappij Prévoyance Sociale (Sociale Voorzorg) daterende uit 1908.)

La Prévoyance Sociale

Bij deze prachtige affiche, hoort een prachtig gebouw.

In de wijk Kuregem te Anderlecht kan u het bewonderen, zowel binnen als buiten.

Het adres is: Luchtvaartsquare 23-31, 1070 Anderlecht, wijk Kuregem.

Het gebouw is in Art Deco stijl opgetrokken en was oorspronkelijk een kantoorgebouw.

In 1911 belastte de Prévoyance Sociale, een volkslevensverzekeringsmaatschappij van Socialistische signatuur, architect Richard Pringiers met de oprichting van een omvangrijk gebouw van zes verdiepingen op de hoek van de Luchtvaartsquare, de Zelfbestuursstraat en de Lambert Crickxstraat in Anderlecht (Brussel). Architect Pringiers was een medewerker van Victor Horta.

In het gebouw zouden administratieve diensten, winkels en appartementen worden ondergebracht. In 1930 kregen architecten Fernand Brunfaut en zijn zoon Maxime de opdracht een nieuw gebouw in Art Deco stijl te ontwerpen tot verdere uitbreiding van de bestaande gebouwen. Aan de achterkant van het eerste gebouw zouden twee grote gebouwen met huurappartementen verschijnen (1931-1932). Ze kregen wel de opdracht de voorgevel van het oude gebouw te bewaren. De werken omvatten ook de modernisering en verhoging van het oude gebouw en de oprichting van een toren op het middenplein tussen de gebouwen, die moest dienen als opslagplaats.

In 1932 werd de binnenkant van het gebouw totaal gerenoveerd. Vader en zoon Brunfaut ontwerpen niet alleen het gebouw, maar zorgden ook voor de decoratie en het meubilair, tot in de kleinste details.

Na de verhuizing van de Prévoyance Sociale in 1957 kwam het gebouw in het bezit van de staat, die er de Dienst voor Oorlogsslachtoffers onderbracht. Vandaag is hier het studie- en documentatiecentrum "Oorlog en Hedendaagse Maatschappij" (CEGESOMA) gevestigd, net als de kantoren van de dienst Oorlogsslachtoffers.

In 1993 werd het complex beschermd als monument. Sinds 1998 werden de gebouwen in verschillende fasen gerenoveerd door de Regie der Gebouwen.

Bewerking en foto's Annie Van Dessel

Een eigenaardige kronkel van de Burgerlijke Stand?

Of toch niet?

Door een correspondent, Toon Broos, wordt me de aandacht gevestigd op een vermelding op de website van Jef Paredaens (*Klein-Brabantse databank*).

Men vindt er volgend koppel terug:

Christianus Broos, geboren te Roosendaal (NI) op 01/07/1812 en overleden te Sint-Amands op 12/06/1880. Hij trouwde te Sint-Amands op 11/09/1839 met Maria De Launoit, geboren in Sint-Gillis-Waas op 19/02/1809 en overleden te Sint-Amands op 08/09/1887. Zij had een voorafgaandelijk huwelijk met Carolus Ludovicus De Lossie, overleden in 1834.

Wat was nu de opmerking van Toon Broos? Wel, Christianus was wel geboren in Roosendaal (NI) maar niet op 01/07/1812, maar op 31/10/1810. Hierbij verwees hij naar de website van het West-Brabants Archief, en meer bepaald naar de DTB 11 van Roosendaal.

Dus, wat zich opdrong was de broncontrole van de vermelding op de website van Jef Paredaens.

Wat blijkt? De vermelde geboortedatum 01/07/1812 is ook correct!

Hoe kan dit vraag je je af? Wel, ik citeer de **huwelijksakte** van 11/09/1839:

"Christianus Broos, schoenmaker, woonachtig in deze gemeynte, geboren ingevolge aen deze akte toegevoegde akte van algemeyne kennis opgesteld voor den heer Vrede regter van het canton Puers in date zestiende der maand augustus laest en behoorlijk gehomologeerd bij vonnis verleend door de Regtbank van Eerste Aenleg van het arrondissement Mechelen den eenendertigste der zelfde maend augustus ook hier aen geannexeerd binnen de gemeynte van Roosendael / Holland/ den eersten julius achtienhonder en twaalf, meerderjaerigen en wettige zoon van Joannes Broos en van Jacoba Voeten"

Hoe kon het een en ander gebeuren? Dan moet je gaan kijken naar de politieke context van de periode: de onafhankelijkheidsstrijd van België was dan wel gestreden, maar een definitief bestand was er nog niet. Dat maakt dat de gemeente Sint-Amands niet zomaar een geboorteuittreksel kon aanvragen aan de gemeente Roosendaal, maar dat er voor de Rechtbank van Eerste Aanleg te Mechelen een akte van notoriteit diende aangevraagd te worden.

En daar is het blijkbaar verkeerd gelopen.

Conclusie? Onze heel goed bedoelde raad ... zoek altijd de originele akte op!

Een verontrustend artikel in een Nederlandse krant

Op donderdag 23 november 1916 verscheen er volgend artikel in de Nieuwe Zeeuwsche Courant met als titel:

Het wegvoeren van Belgen naar Duitsland.

Een ontvluchte Belg uit Willebroek vertelde: zaterdag in de namiddag tegen 3 uur werd de bekende papierfabriek van "De Naeyer" te Willebroek plotseling door Duitse soldaten omsingeld.

Een trein, samengesteld uit goederenwagens, werd geplaatst voor de grote uitgang van de fabriek op het verbindingsspoor, dat de fabriek met het gewone spoorwegnet verbindt.

Niemand mocht in of uit de fabriek. Een Duitse officier en enkele manschappen traden binnen, gingen de werkhuizen af en gaven de bedienden, meesterknechten en werklieden de opdracht de werkzaamheden te staken en zich op een grote plaats te verzamelen.

Geen enkel protest hielp, men moest gehoorzamen.

In groepjes van twintig werden zij onder militair geleide buiten gebracht en in de beestenwagens gestopt.

Het gehele personeel van de fabriek, op dat ogenblik werkzaam, 250 personen, werden aldus naar een onbekende bestemming weggevoerd.

Uitzondering werd er gemaakt voor twee oude stakkers, die dit droevige nieuws in het dorp gingen bekend maken.

Grote verslagenheid heerste in deze nijverige plaats. Het merendeel van deze arbeiders beschikten alleen over hun blauwe werkpakje en mochten ondanks hun aandringen, niet eens huiswaarts keren om het onontbeerlijke te kunnen halen.

Wij kunnen bovenstaande inlichtingen bevestigen, door het relaas van een uit Willebroek ontvluchte bakker, die recht over de fabriek De Naeyer woonachtig is.

Zover het artikel in de Nederlandse krant.

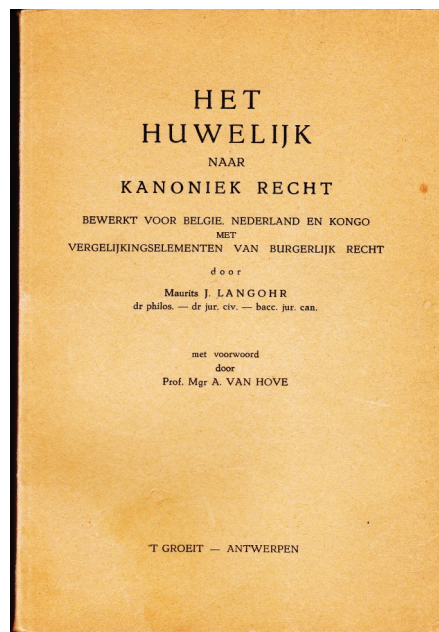
Wat is er met deze mensen gebeurd? Naar waar werden zij vervoerd? Waarschijnlijk zijn zij naar Duitsland gebracht om daar te gaan werken, maar wanneer keerden zij terug, en kwamen zij allemaal terug? Meer vragen dan antwoorden bij zulk een artikel.

In het onafhankelijke Nederland konden kranten publiceren zonder censuur tijdens W.O. I. Wij zochten te vergeefs meer informatie in onze nationale kranten over deze weggevoerden. Voornamelijk in Gazet van Antwerpen en Gazet van Mechelen. Bij aanvang van Wereldoorlog I bleven ze publiceren onder Duitse censuur tot de greep van de bezetter te groot werd. Op 15 juni 1915 werden de persen stilgelegd om na de bevrijding terug op te starten op 18 november 1918.

Niet meer van deze tijd!?

Een lief hebben, samenwonen, kindjes kopen, het is tegenwoordig de gewoonste zaak van de wereld. Ook zonder samen te wonen kan er al een accidentje gebeuren ondanks al de voorbehoedmiddelen die ter beschikking zijn. Nu is dat iets minder omdat men in zijn kot moet blijven wegens het coronavirus. Vroeger was het anders. Als een meisje niet door de H. Geest of een kunstmatige inseminatie, die nog niet uitgevonden was, maar door een natuurlijke bevruchting in verwachting geraakte en een kind ter wereld bracht, dan was er wel even paniek voor al de gevolgen.

De wetgeving voor dergelijke gevallen geeft tegenwoordig veel mogelijkheden: abortus, naturalisatie, ondersteuning van alleenstaande moeders... Vroeger was er ook de kerk die veel meer dan nu een vinger in de pap had. Als de vader niet gekend was moest de vroedvrouw tijdens de bevalling proberen de naam van de dader te weten te komen. Vermits de parochieregisters voor de geboorten zowat de basis waren voor de kerkelijke wetgeving werd daar al dan niet in genoteerd of het om een onwettig kind ging of niet. Latere erkenning door de vader werd ook geregistreerd. Belangrijk was dat om aan de kerkelijke verplichtingen in verband met de mogelijke latere toediening van sacramenten zoals trouwen en begravenis te voldoen. Een kerkelijke rechtbank sprak zich over bepaalde gevallen uit volgens een vastgestelde procedure.

Een normaal huwelijk werd vooraf gegaan door de verloving of huwelijksbelofte, dan het blijken dat er geen beletsels (Impedimenta) zijn zoals bijvoorbeeld aanverwantschap, getuigschrift van doopsel en vormsel, de afkondigingen (met eventueel dispensatie) en dan de eigenlijke huwelijksverbintenis met de wederzijdse toestemming plechtig voor de pastoor, getuigen en de kerkgemeenschap.

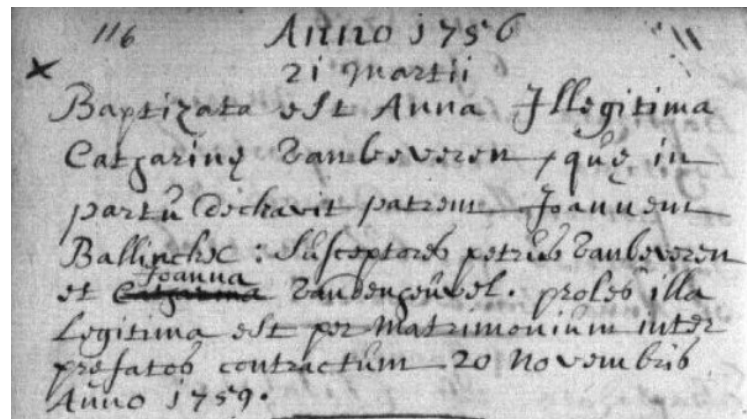
Volgens het kerkelijk recht was een kind van een niet gehuwde vrouw onwettig. Om het te wettigen moesten de ouders samen huwen en moest dus de natuurlijke vader gekend zijn. Dus was de erkenning van het kind door de echtgenoot nodig. En dan werd het gelijk met de wettige kinderen.

De wereldlijke gevolgen en de praktische regeling ervan voor een illegaal kind werden bijvoorbeeld contractueel voor de notaris geregeld. Dat kon gebeuren na een geschil om alles in der minne te regelen. Bijvoorbeeld wat de financiële kant, de erfenis, het onderhoud van het kind, rechten van mogelijk later geboren kinderen van het gelegaliseerd koppel, enz. betreft.

Een voorbeeld van dergelijk geval vonden we bij notaris De Grauw op 14/11/1756 in het Mechels Stadsarchief. Als meerderjarige jonge dochter kwam Catharina Van Beveren samen met haar vader Peeter en jongman Joannes Ballincx met zijn schoonbroer Jan Van der Linden bij de notaris. Catharina en Joannes gaven te kennen hoe ze met elkaar “vleeschelijke conversaties”, eufemisme voor betrek-

kingen, hadden. Ze had Joannes gedaagd om “in den geestelijcken hove” te Mechelen te verschijnen om komen te beantwoorden “het libel conventioneel (gewoon getuigenschrift, brief) van de eerste comparante (Catharina) in materie van de defloratie” (defloratie komt van het latijn defloro: ergens de bloem van plukken, ontmaagden). Ze verklaarde dat ze “uijt de wercken” van Joannes Ballincx “hadde gebaert een kindt met name anna maria”. Ze kwamen om de conclusies te aanhoren die “in dusdaenighe materie gewoon is te nemen”.

Om “nederleggen ende te voorcomen de voorschreve procedure” verklaarden ze “in het minnelijck veraccordeert te sijn”. Ze hadden dus hun buik vol van de problemen die zo’n situatie meebracht. Joannes Ballincx “als gerechte vaeder” erkent Anna Maria die in maart 1756 in de kerk van Leest gedoopt werd. Ze beloven wederzijds te zullen trouwen “ende hun aenstaende houwelijck te sullen aengaen ende solemniseren in facie ecclesiae volgens het gebodt van onse moeder de h: kercke”.

Samen is overeen gekomen dat Joannes “het aengaen van het selve houwelijck sal mogen differeren (= uitstellen) noch eenen tijdt ten langhsten van drij jaeren om sijne fransche taele te gaen leeren”. Nadien zouden ze hun goederen inbrengen en in hun testament aan hun kind en dochter Anna Maria maken als enige universele erfgename met vol recht. Indien eventueel “hun voordere kinderen indien daer van hunnen lijve met het aengaen van het voorschreven houwelijck noch geprocreert worden”. De eerststervende van hen zou de tocht (vruchtgebruik) behouden van de goederen zelfs indien Anna Maria “quaeme aflijvigh te worden” nadat het huwelijk zou aangegaan zijn “in consideratie (= in aanmerking te nemen) van de voorschreven defloratie”.

Zolang het huwelijk ondertussen niet “gesolemniseert” zal zijn wordt hun kind door Catharina “gealimenteert” uit het “jaerelijcx incomen ende revenuen van het goet paert ende deel” dat Joannes bezit van zijn ouders die beide overleden zijn, zonder dat het kapitaal mag verminderd worden. Van dit sterfhuus zal kortelings koopdag gehouden worden en scheiding van de goederen gemaakt. Eens dit gedaan zal “soo haest De occasie haer presenteert” zal het paart van Joannes door zij voogden ter rente aangelegd worden of “daervoren eenigh immeubel goet te coopen” om daaruit Anna Maria te onderhouden.

Op die manier bekomen Catharina en Joannes “dat de voor[schrev]e procedure voor den geestelijcken hove comt te cesseren”. Om aan de rechtbank te ontkomen moet men al iets doen. Ze beloven “hun ponctuelijck naer allen het gene voorschreve te sullen reguleren”. Getuigen hierbij zijn heer Benequendorff en Judocus Kerroes. Alle aanwezigen tekenen behalve Joannes die niet kan schrijven.

Bovenstaande afbeelding uit het doopregister van Leest toont dat de voorwaarden om te ontsnappen aan de procedure van de kerkelijke rechtbank voldaan is. De naam van de vader werd door Catharina tijdens de bevalling bekend gemaakt. De onwettige Anna (Maria) is gewettigd door het huwelijk op 20 november 1759. Of dit te Leest gebeurde vinden we niet terug in het huwelijksregister daar. Wel blijkt dat het nog juist binnen de drie jaar na de overeenkomst bij de notaris gebeurde. We vragen ons wel af waarom die drie jaar nodig waren om frans te leren, waarvoor deed Joannes dat en waar? Joost mag het weten!

Is dit alles nog zo en is het nog van deze tijd?

L. Bernaerts

Voornamen (deel 11)

Urbanus

Herkomst: Voornaam van Latijnse oorsprong en in het nieuwe testament de naam van een christen medewerker van Paulus te Rome.

Betekenis: stedeling (ook wel in de betekenis van: beschaafde of welgemanierde)

Afleidingen: Urbain, Baan, Urbaan, Urb, Urbanie,

Ursula

Herkomst: Voornaam van Latijnse oorsprong

Betekenis: sterke jonge berin

Afleidingen: Orselien, Ursel, Orselina, Orseline

Xanthus

Herkomst: Gelatiniseerde voornaam van Griekse oorsprong ontleend uit de mythologie en heldensage. Xanthos was onder meer de naam van een godheid van de rijkdom en een bijnaam van de stroom god Scamander en Xanthe de bijnaam van Griekse godin van het koren en de landbouw Demeter.

Betekenis: blonde

Afleidingen: Xan, Xanti, Xanto, Xanta, Xante, Xantia

Xaverius

Herkomst: Gelatiniseerde voornaam van Spaansbaskische oorsprong, ontleend aan de naam van de heilige Franciscus Xaverius die op zijn beurt de naam afleidde van het oorspronkelijke familieslot.

Betekenis: nieuw huis

Afleidingen: Savier, Xaferius, Xaveer, Xaferia, Xavera, Xaveria, Xaviera, Xavière

Xenius

Herkomst: Gelatiniseerde voornaam van Griekse oorsprong ontleend aan Xenios, een bijnaam van de Griekse oppergod Zeus die hij toebedeeld kreeg als beschermer van vreemdelingen en om zijn gastvrijheid.

Betekenis: gastvrije

Afleidingen: Ksen, Zenio, Ksena, Ksenia, Xena, Xena, Xenia, Zenia

Ximena

Herkomst: Spaanse voornaam van Arabische afkomst en Perzische oorsprong verwant met de Iraanse voornaam Sîmîne. Ximena was de naam van de dochter van de spaanse graaf Lozano die huwde met de spaanse edelman Cid.

Betekenis: zilverkleurige, ook wel: verzilverd

Afleidingen: Chimena, Chimene, Gimenne

Yentl

Herkomst: Voornaam ontleend aan de gelijknamige tittel en tevens hoofdpersonage van de film Yentl.

Betekenis: Jahweh of de heer is eer (= betekenis jochebed), inheemse of stamgenoot (= latijnse betekenis Gentillis), lief, aardig, snoezig (= latere Franse betekenis Gentil)

Afleidingen: Jent'l, Jentel, Jentl, Yentel, Yenthil, Yentil

Zacharias

Herkomst: Bijbelse voornaam van Hebreeuwse oorsprong, in het oude testament de naam van een zoon van Bekja, die optrad als voorlaatste van de zogenaamde 12 kleine profeten in de 6^e eeuw voor Christus.

Betekenis: Jahweh gedenkt

Afleidingen: Sach, Zach, Zakary, Zaria

Het vervolg van de voornamen (letters V en W kunt u lezen in de volgende editie van Vaertlinck Contact

Bewerking: Natalie Geuens
Bron: Het Groot Voornamenboek

Willebroekse advertenties uit de jaren 50 - 60

Transports Internationaux - Douane - Expéditions
E. & F. WILLAERTS
 Successeurs des Firmes : Fr. WILLAERTS (fondée en 1896), Th. VERHOEVEN (fondée en 1860)
 25, quai de Willebroeck Tel. 547.05 **BRUXELLES**

Tous Transports par voies de Terre - Fer et Eau. Assurances

TRANSPORTS E. & F. WILLAERTS Emagasiner de toutes Marchandises

MACASINS à proximité de la gare et de l'Entrepôt et attenants aux bassins.

MATÉRIEL SPÉCIAL pour le transport des poids lourds, chaudières, machines, etc.
 CAMIONS longs permettant de charger jusqu'à 20 mètres de longueur.
VASTES MAGASINS à la disposition du commerce

1957-V-28

Daar is hij. Test 'm: de gloednieuwe Fiat 127

De Fiat 127 is ontworpen volgens het principe "alles vooraan" en bezit dus alle eigenschappen van een volstrekt moderne wagen op technisch gebied: liggende motor (5 takle PK) - voorwielaandrijving - dwarsgeplaatste versnellingsbak - dubbel remcircuit - radiaalbanden - koetswerk met gedifferentieerde weerstand - driefasige stuurskolom.

Test 'm.

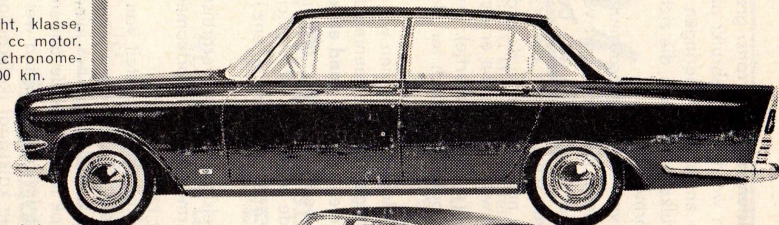
FIAT 127

5 plaatsen - 140 chrono - 7 l. per honderd gemiddeld - 66.400 F - Snelle levering.

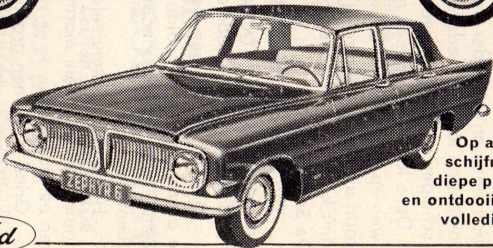
Garage **PAUL BREDAEL**
 OVERWINNINGSTRAAT 181
 2660 WILLEBROEK
 TEL. 78 62 24

SPREKENDE KLASSE, GELUIDLOZE KRACHT! 3 NIEUWE FORD WAGENS

ZODIAC
 Volmaakte synthese van kracht, klasse, stijl, luxe, comfort. 6 cyl., 2553 cc motor. 114 effectieve pk. 160 km/h (gechronometeerde snelheid). 11,3 l. per 100 km. Automatische gangwissel mits prijstoeslag. Prijs: 127.250 F (14 fiscale pk)

ZEPHYR 6
 Sierlijke en zinvolle stijl. "Grand Luxe" comfort. 6 cyl., 2,5 l motor. 106 effectieve pk. 145 km/h. 10,9 l per 100 km. Prijs: 112.950 F (13 fiscale pk)

ZEPHYR 4
 Even ruim en comfortabel als de Zephyr 6. Alleen andere motor. 4 cyl., 1,7 l - 73 effectieve pk - 130 km/h - 9,4 l per 100 km. Prijs: 103.100 F (10 fiscale pk)

Op alle modellen: servo-schijfremmen - 6 fauteuil-diepe plaatsen - verwarming en ontdooiing - 4 versnellingen, volledig gesynchroniseerd.

Ford

→ **WILLEBROEK MOTOR: Dendermondse Steenweg, 115** ←

PURFINA

ONZE **NIEUWE** VORMEN VAN "Persoonlijke Ongevallenverzekering".

AG

zullen U op afdoende wijze beschermen over de gehele wereld tegen de gelobbelijke gevolgen van een lichamenlijk ongeval

ALGEMENE VERZEKERINGEN
 BELGISCHE MAATSCHAPPIJ VAN OP HET LEVEN
 Verteenwoordiger voor WILLEBROEK en omstreken:
Ernest DE SCHUTTER-JOTTIER
 KASTEELSTRAAT, 11 — WILLEBROEK

BRUIDSTRAAT 14 - BRUSSEL - TELEFOON 18 60 10

GARAGE MERCEDES-BENZ
ETN. L. MERTENS
 Stwg. op Dendermonde, 127
 WILLEBROEK
 TEL. (03) 78.71.61

EEN WAGEN KOOPT U EENMAAL - HEM ONDERHOUDEN WEL VUFTIG MAAL.
 DAAROM KOOPT U HEM BEST IN VERTROUWEN BIJ:

Garage GUIDO MEULEMANS

Officieel agent B.M.W. voor Kap. o/d Bos - Tisseit - Blaasveld - Willebroek en omstreken

STWG. OP DENDERMONDE 56
 2660 WILLEBROEK
 TEL. 03 - 86 75 30

STEEDS GOEDE EN GEWAARBORGDE TWEEDEHANDS-WAGENS IN STOCK
 GRATIS PROEFRIJEN EN VRIJBLIJVENDE INLICHTINGEN.

Een beeld uit vervlogen tijden!

Het scherp maken van de zeis, klaar om het gras te maaien.

Het was vakmanschap van de hoogste plank en een kunst op zich.

Hier in onze contreien zal je het niet veel meer zien, maar ik liet mij vertellen dat het nog altijd op deze traditionele manier gebeurt in Roemenië. Vermoedelijk nog wel op meerdere plaatsen.

Een 'kunst' die aan het uitsterven is!

Met hieronder instructies, hoe je het volgens die 'regels der kunst' moet doen.

"Mee't goe weer.....
in't verschiet,
zalle kik.....mijn zeis is goan hoaren ¹.
gelak as da ge ziet.

Oes ? Een 'zeis hoaren'
Gij kent da nie.
Dan zalle kik aa,
da dis veurdoenhie.

Ge klopt aa aambeeld,
mee nen hoamer in de grond.
Dan goade oep aa gat der vlak neevenst zitten,
Mor nie te wijd in't rond.

Legt uw zeis oep da d'ijzer,
en klopt den snijkant van aa zeis,
zachtekes wa dunner,
Niet te hard want anders hedde prijs.

Begint doar nie,
oep te sloagen....gelak ne zot.
Want veur da ge't weet,
sloagde zoewe aa zeis kapot.

Is den snijkant,.....noa da kloppen
dunnekes genoeg.
Scherpt ze dan nog ne keer..... mee aave wet-
stiejen.
Dan kunde goan maaien.....morgenvroeg."

¹ Hoaren (ook oaren) = scherpen van een zeis, dialect uit ruime regio Mechelen

Ere-Leden

ANCIAUX Bavo
COENJAERTS Raf
DE JONGHE Dirk
DELLETTE Alfred
DERYCKE Noël
FOQUE Guy
HENS Werner
MOEREMANS Herman
SCHAERLAECKEN-COOLS
SIEBENS Marcel

WILLEBROEK
WILLEBROEK
HEINDONK
WILLEBROEK
GENT
WILLEBROEK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
RUMST

SYNDIC PRO BVBA
VAN DE VLIET Frans
VAN DER JEUGHT François
VAN DESSEL Annie
VAN DYCK Georges
VAN HUMBEECK
VAN NOTEN Yves (notaris)
VLEUGELS-BREMS
DUYSBURGH Karel

BLAASVELD
WILLEBROEK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
KEERBERGEN
WILLEBROEK
HINGENE
KONTICH
LEEST

Steunende Leden

AERTS Rudy
BROCK Johan
BROOS Jan
BUGGENHOUDT André
CALUWE Ludwig
DALLE-HAUCHECORNE
DE BACKER Ivo
DE BOECK Etienne
DE BOECK Monique
DE BONDT Paul
DE BORGER Ariane
DE BRUYN Irma
DE BRUYN Peter
DELALIEUX Sophie
DEZAEGER André dokter
Dr. SCHROVEN Ivo BVBA
FRANS Victor
GEENS Emiel
GEUENS Natalie
HAUCHECORNE Viviane
HERMANS Jan
HEYMANS Jef
HEYMANS Willy
JORDAENS Flor
KETELS-MANNAERTS (dokter)
MAES Alfons
MUYSHONDT Dirk
PEETERS Jan
REYNTIENS Marie-Louise

VILVOORDE
WILLEBROEK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
ESSEN
WILLEBROEK
BERCHEM
PUURS-ST. AMANDS
WILLEBROEK
REET
WILLEBROEK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
KAPELLEN
WILLEBROEK
BONHEIDEN
HEINDONK
WILLEBROEK
BREENDONK
WILLEBROEK
TISSELT
WILLEBROEK
WILLEBROEK
PUURS-ST. AMANDS
WILLEBROEK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
BREENDONK
WILLEBROEK

SOMERS Ronny
STEVENS Isidoor
TEMMERMAN Florette
TEMMERMAN Josephine
THYSBAERT Jozef
TIERENS Desiré
VAN ASBROECK Jan
VAN AUWENIS August
VAN BUGGENHOUT Jozef
VAN CAMPENHOUDT Raimond
VAN CAUTER Alain
VAN DER AUWERA Carl
VAN DER KRIEKEN Hendrik
VAN IGHEM Marie-Jeanne
VAN INGELGEM Irena
VAN MOER Didier
VAN OPSTAL Paulina
VAN PRAET Willy
VAN ROY - DE WITTE
VANDAELE Hendrik
VERBIST Edith
VERBRUGGEN Luc
VERELST Jozef
VERHOEVEN-FOQUE
VERLINDEN Judith
VERSTREPEN Frans
VERSTREPEN Kris
VLEMINCKX Albert

WILLEBROEK
WILLEBROEK
WEMMEL
WILLEBROEK
TEMSE
WILLEBROEK
KLEIN WILLEBROEK
WILLEBROEK
TISSELT
TISSELT
WILLEBROEK
WILLEBROEK
MECHELEN
WILLEBROEK
BLAASVELD
TISSELT
WILLEBROEK
BREENDONK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
DEURNE
MALLE
WILLEBROEK
BLAASVELD
WILLEBROEK
WILLEBROEK
WILLEBROEK
BLAASVELD

**Bedankt aan alle abonnees en
sponsors voor de steun aan
onze vereniging!!**

上海酒家

CHINEES RESTAURANT SHANGHAI

**Stationsplein 2
2830 Willebroek
Tel. 03 886 74 96**

Ruime parking

Heeft u allergenen, gelieve dit te melden
bij bestelling. Wij trachten u zo goed
mogelijk verder te helpen.

Maandag	17u30-21u30
Dinsdag	GESLOTEN
Woensdag	GESLOTEN
Donderdag	17u30-21u30
Vrijdag	17u30-21u30
Zaterdag	17u30-21u30
Zondag	12u00-14u00 17u30-21u30

BROODJES - KOFFIE - SALADBAR

EV!

**BROODJES - WARME SNACKS - KOUDE SCHOTELS
- ONTBIJT - ONTBIJTMANDEN - BROODMANDEN -
KOFFIE - SALADBAR**

Vanzelfsprekend leveren wij aan bedrijven.
Ook voor bedrijfsevenementen, meetings en privéfeesten
hebben wij de perfecte oplossing.

Bespaar uw kostbare tijd door uw broodjes telefonisch te
bestellen

Maak tevens gebruik van onze **SPAARKAART!**

OPENINGSUREN

maandag van 8 - 14u	donderdag van 8 - 18u
dinsdag 8 - 18u	vrijdag van 8 - 18u
woensdag van 7 - 14u	zaterdag van 9 - 16u

zon- en feestdagen GESLOTEN!

L. Denaeyerplein 5, 2830 Willebroek
03 434 20 33 • 0485 36 11 27

Bakkerij Philippe

Kerkstraat 26 - 2830 Willebroek

Tel. 03 886 65 09

4 broodautomaten

Baeckelmansstraat: Centeabank

Kard. Cardijnlaan Tisselt

Vennestraat Willebroek

Bezelaerstraat Blaasveld

Electro

CARSAU - PERSIAU

August Van Landeghemstraat 37 - 2830 Willebroek

Openingsuren:

maandag	09.00-12.00 en 13.30-18.30
dinsdag	09.00-12.00 en 13.30-18.30
woensdag	09.00-12.00 en 13.30-18.30
donderdag	09.00-12.00 en 13.30-18.30
vrijdag	09.00-12.00 en 13.30-18.30
zaterdag	10.00-12.30 en 13.30-18.00
zondag	Gesloten

www.carsau.be
info@carsau.be
Tel. 03 886 63 46

BTW BE 0429 140 371

Openingsuren

ma:	Gesloten
di:	9u00-12u00 13u30-18u00
wo:	9u00-12u00 13u30-18u00
do:	9u00-12u00 13u30-18u00
vr:	9u00-12u00 13u30-18u00
za:	9u00-12u00 13u30-16u00
zo:	Gesloten

Woondecoratie Pepermans

Herman Vosstraat 46

2830 Willebroek

Tel. 03/886 68 23

Fax. 03/866 15 00

www.decoratiepepermans.be

Vast tapijt - Tapijten
Textiel - Vloerbekleding
Gordijnen - Overgordijnen
Onderhoud - Laminaat
Behangpapier
Verven | Mengmachine

KEUKENCENTER MASURE

KEUKENS - BADKAMERS - DRESSINGS

Kleine Amer 15
2870 Kalfort - Puurs
Tel: 03 889 22 48
info@keukensmasure.be

Openingsuren

MA-VRIJ
10u - 18u30

Zaterdag
10u - 17u00

Zondagen en Feestdagen
Gesloten

www.inforegio.be/bloemenwinkel-het-groene-huis-willebroek

OPENINGSUREN

maandag	12u-18u
dinsdag	gesloten
woensdag	9u30-18u
donderdag	9u30-18u
vrijdag	9u30-18u
zaterdag	9u30-16u
zondag	8u30-13u

Bruidswerk

Geschenken Grafdecoraties
Bloemschik cursussen

Overwiningsstraat 163b, 2830 Willebroek
Tel: 03 860 10 17 GSM: 0478 480 735

Willebroek

Dendermondsesteenweg 168/A
2830 Willebroek
Tel. 03 886 41 30

Openingsuren

Maandag	van 12u30 - 20u00	Vrijdag	van 08u00 - 20u00
Dinsdag	van 08u00 - 20u00	Zaterdag	van 08u00 - 20u00
Woensdag	van 08u00 - 20u00	Zondag	van 08u00 - 12u30
Donderdag	van 08u00 - 20u00	Feestdagen	van 08u00 - 12u30

onlinetapijten

Tapijtenspecialist. Moderne winkel. Inspirerende webshop.

Zoek uw
droomtapijt in
onze webshop...

www.onlinetapijten.be

of kom langs in
de showroom...

kom
van een koffietje
genieten in onze
gezellige nieuwe
zithoek

SHOWROOM

August Van Landeghemstraat 93,
2830 Willebroek

✉ info@onlinetapijten.be
☎ 03/886 66 08

OPENINGSUREN

Ma, Di, Do, Vr, Za: 10-18u
Zo 13-18u
Wo gesloten

**MEUBELN
J. VANDENBERGH**

Brielen 5
2830 Tisselt
tel. 03-886 66 03
www.meubelenvandenbergh.be

Openingsuren: Maandag t/m zaterdag van 10 tot 18 u.
Zondag 13.30 tot 18u. en donderdag gesloten

**JUWELEN
UURWERKEN**

Jan Maes

L. De Naeyerplein 31
2830 Willebroek
03 886 86 26

Bruul 85
2800 Mechelen
015 20 15 21
www.jan-maes-mechelen.be

BOEKSKE

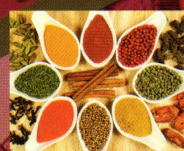
Overwinningstraat 76 - Willebroek
Tel. 03/886.73.84

**Krantenronde
voor 7uur geleverd**

Slagerij - Algemene Voeding

**Versheid is onze
Topprioriteit!**

Overwinningstraat 74 | 2830 Willebroek | Mobiel : +32 (0) 485 721 302

Café-Taverne "CASINO"

bij Chris

Oud-Sasplein 3
2830 Willebroek
Tel. 03 886 68 72

Dinsdag gesloten

Verzorgde dranken
Biljart

Anno 1905

Groep Kerremans

Overwinningstraat 87 - 2830 Willebroek
+32 3 886 43 39 - info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

Zakenkantoor
Kerremans
UW VERZEKERINGSMAKELAAR

Crelan

Vastgoed
Kerremans
UW VASTGOEDMAKELAAR

van dyck

bed - bad - keukenlinnen
ondergoed - nachtkleding
naaiboetiek - modeaccessoires

A. Van Landegemstraat 41
2830 Willebroek
Tel. 03/886.60.82

Na vele jaren leesplezier, herbeleef ik in dit uitstekende tijdschrift alles van A tot Z. Beveel of schenk een abonnement aan iedereen, Willebroekenaar of niet, jong of oud, dit kan al vanaf 20 euro.

Met genegen groet,
George Van Dyck, 91 jaar

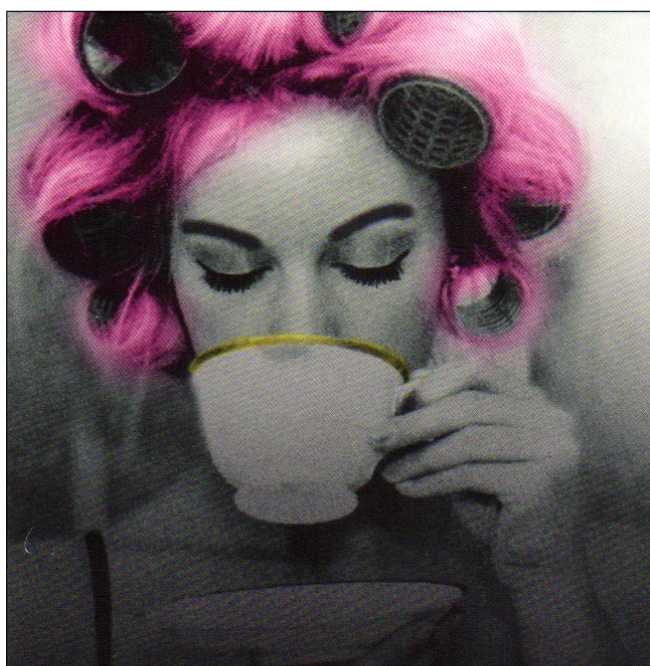
rentaco

Rentaco Insurance BV
Onafhankelijk verzekeringsmakelaar

Rentaco Finance BV
AXA Bank-agent

Overwinningstraat 34
2830 Willebroek
Tel: 03/886.77.20
Mail: david@rentaco.be

Onrs: 0541.431.036 en 0734.785.094

Hair Salon
Aphrodite
Nieuwstraat 23, 2830 Willebroek
Enkel op afspraak
Tel: 03/866.37.10

Kristel & Robert
De Maeyer
Visspecialzaak
Traiteur

Openingsuren
wo tot vrij 9u-18u
zat 9u-17u
zon 9u-12u
ma & di gesloten
Ook open op feestdagen 9u-12u

Vooruitgangstraat 106 - 2830 Willebroek
Tel. 03 860 93 31
www.visspecialzaak.be
info@visspecialzaak.be
Alle dagen culinair feest
Onze traiteurdienst - voor elke gelegenheid

Café Knock-Palace

bij Patrick

August Van Landeghemplein 8
2830 Willebroek
Tel. 03/886 78 39

Donderdag gesloten

Café Central

Trendy café in 't centrum

August Van Landeghemplein 7
2830 Willebroek
Tel. 03/886 78 39

Dinsdag gesloten

Verzorgde bediening | Vergaderzaal beschikbaar

ELECTRO W. CLEEMPUT n.v.

Algemene elektriciteitswerken
Verlichting
Verwarming
- erkend verdeler -
DIMPLEX

Huishoudtoestellen
Ventilatie
Kookpotten en pannen
van Demeyere en Staub

Overwinningstraat
100 - 102
2830 Willebroek
Tel. 03/886 77 37
Fax. 03/886 79 54

Rijwielen en Naaimachines

CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8
(aan de brug)
2830 Willebroek

Tel: 03/886 62 70 - 03/886 38 51

Openingsuren:

Dinsdag tot Vrijdag
09.00 tot 12.00 en van 13.30 tot 19.00

Zaterdag
09.00 tot 12.00 en van 13.30 tot 18.00

Maandag en Zondag
Gesloten

WWW.KBC.BE

**Beestig
goeie
service.**

**KBC Verzekeringen
Spiessens & Wuyts bvba**

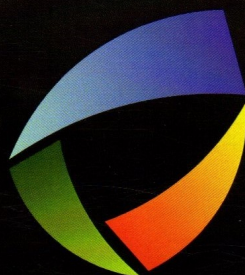
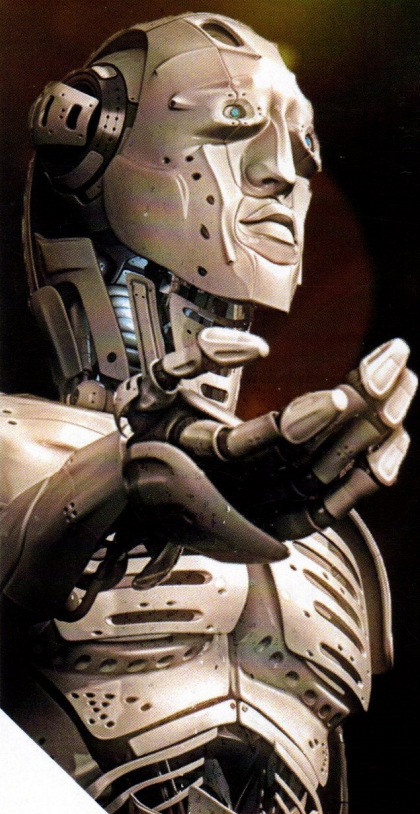
A. Van Landeghemplein 1
2830 Willebroek

03 866 17 38 - 0475.61.26.66

luc.spiessens2@verz.kbc.be

Ontdek **onze digitale wereld...**

MT PRINT FACTORY

by MICROFILM TECHNIK

Dendermondsesteenweg 151/4
2830 Willebroek
03 866 25 25

www.microfilmtechnik.be

www.mtprintfactory.be

print@mtprintfactory.be

DRUKWERK EN GRAFISCH ONTWERP

KOPIEREN, PRINTEN & AFWERKING

MICROFILM & SCANNING

WWW.MTPRINTSTORE.BE

zelfs gesloten zijn we open...